

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Hellarikynnyksen madaltaminen

Saavutettavuuden lisääminen Jyväskylän
helluntaiseurakunnan nuorisotyössä

Anna Huotari

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö (210 op)

5 / 2017

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Anna Huotari	Sivumäärä 64 ja 2 liitesivua
Työn nimi Hellarikynnyksen madaltaminen – Saavutettavuuden lisääminen Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyössä	
Ohjaava(t) opettaja(t) Tarja Jukkala	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Jyväskylän helluntaiseurakunta, Jani-Matti Korpela	
Tiivistelmä <p>Tässä opinnäytetyössä tutkimuskohteena on Jyväskylän helluntaiseurakunnan tekemä nuorisotyö. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten seurakunta voisi lisätä nuorisotyön saavutettavuutta uusien nuorten tavoittamiseksi. Lisäksi tavoitteena on tutkia, mikä on saanut seurakuntaan uusina tulleet nuoret sitoutumaan toimintaan.</p> <p>Työn tilaaja, Jyväskylän helluntaiseurakunta, on kristilliseltä arvopohjalta toimiva uskonnollinen yhteisö, johon kuuluu noin 1900 jäsentä. Seurakunnan nuorisotyön toimintamuotoihin osallistuu viikoittain noin 300 nuorta. Seurakunnan Näky 2019 -strategian tavoitteiden mukaan seurakunta pyrkii vahvistamaan lähetystyötä yhtenä ydintehtävänä ja hakemaan uusia muotoja evankeliumin levittämiseen. Lisäksi nuorisotyötä pyritään kehittämään kontekstualisoimalla näkökulmasta entistä saavutettavammaksi. Tutkimukseni on osa strategian tavoitteisiin pohjaavaa kehitystyötä.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteen saavuttamiseksi perehdyin aluksi kristilliseen nuorisotyöhön, kontekstualisoinnin käsitteeseen sekä Jyväskylän nuorisokenttään. Tutkimusmenetelmänä haastattelin kuutta nuorta, jotka ovat tulleet mukaan seurakunnan toimintaan korkeintaan neljä vuotta sitten vailla aiempaa kokemusta karismaattisesta kristillisyydestä. Tietoperustan, haastattelujen ja seurakunnan toiminnan havainnoinnin perusteella esitän tutkimuksen lopuksi kehitysehdotuksia sekä seurakunnan ulkoisen viestinnän, että sen toimintamuotojen ja seurakuntakulttuurin kehittämiseksi entistä saavutettavammiksi ja uusien nuorten mukaan tulemistä helpottavammiksi.</p> <p>Opinnäytetyö on ensimmäisiä tutkimuksia, joka on tehty Jyväskylän helluntaiseurakunnasta. Helluntaiseurakuntien tekemää nuorisotyötä ei ylipäätään ole tutkittu paljoa, etenkin tämän tutkimuksen näkökulmasta. Tutkimuksen tuloksista eli haastattelujen sisällöistä ja esittämistäni kehitysehdotuksista on ensisijaisesti hyötyä työn tilaajalle, mutta esille tuomani havainnot voivat hyödyttää myös muita kristillisiä nuorisotyötä tekeviä tahoja. Lisäksi saman tutkimuksen voi toistaa esimerkiksi muissa kristillisissä yhteisöissä.</p>	
Asiasanat helluntailiike, kontekstuaalinen teologia, kristillinen kasvatus, kristillinen nuorisotyö, saavutettavuus	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Anna Huotari	Number of Pages 64 + 2
Title Lowering the Pentecostal threshold – Increasing accessibility in the youth work of Jyväskylä Pentecostal Church	
Supervisor(s) Tarja Jukkala	
Subscriber and/or Mentor Jyväskylä Pentecostal Church, Jani-Matti Korpela	
Abstract <p>The target of research in this thesis is the youth work of Jyväskylä Pentecostal Church. The main goal is to find out different ways for the church to increase the accessibility of youth work and that way reach new young people. The goal is also to research things that have increased commitment in the church among new young people.</p> <p>The subscriber of the thesis is Jyväskylä Pentecostal Church. It is a Christian association that has approximately 1900 members. There are approximately 300 young people coming to the church weekly. Due to the church strategy, Vision 2019, the church is aiming to strengthen the mission work as one of the core duties of the church and search new forms to spread the gospel. In addition the youth work of the church is aiming to develop accessibility by starting the contextualization process. This thesis is part of the strategy based development work.</p> <p>To achieve the main goals of the thesis I first got acquainted in the Christian youth work, the concept of contextualization and the youth field of Jyväskylä. As a research method I interviewed six young people whose first experiences of charismatic church were from the Jyväskylä Pentecostal Church during last four years. Based on the source material, the contents of interviews and observation done during the research there are few development suggestions presented at the end of the thesis. The suggestions are to develop the communication, activities and the culture of the church. The aim of the suggestions is for church to be even more accessible and easily found by new young people.</p> <p>The thesis is one of the first researches made for Jyväskylä Pentecostal Church. Generally there are not many researches about the youth work of Pentecostal movement, especially not from this point of view. The contents of interviews and the development suggestions are primarily useful for Jyväskylä Pentecostal Church, but the observations may be useful for other stakeholders which are doing Christian youth work. The research is also available for repetition in other Christian associations.</p>	
Keywords Pentecostal movement, contextual theology, Christian education, Christian youth work, accessibility	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	6
2.1 Jyväskylän helluntaiseurakunta	6
2.2 Tutkimuksen tarve ja tavoitteet	10
2.3 Tutkimuskysymykset ja hypoteesit	12
2.4 Valitut menetelmät	14
3 TIETOPERUSTA	15
3.1 Karismaattinen kristillisyys	16
3.2 Kristillinen nuorisotyö	17
3.3 Saavutettavuus	20
3.4 Kontekstualisointi	21
3.5 Jyväskylän nuorisokenttä	23
3.6 Osallisuus ja sitoutuminen	26
4 TUTKIMUKSEN KULKU	28
4.1 Haastateltavien valinta	29
4.2 Haastattelujen toteutus	31
4.3 Haastatteluaineiston analyysi	32
4.4 Havainnointi	33
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET JA POHDINTA	34
5.1 Ennakkotiedot ja -oletukset	35
5.2 Ensimmäiset kokemukset	36
5.3 Seurakuntakulttuuri	41
5.4 Osallisuus ja sitoutumisprosessi	44
5.5 Palaute seurakunnalle	47
6 EHDOTUKSET JATKOKEHITTÄMISESTÄ	50
6.1 Ulkoisen viestinnän kehittäminen	51
6.2 Toimintamuotojen kehittäminen	52
6.3 Seurakuntakulttuurin kehittäminen	55
6.4 Tulosten jalkauttaminen	58
7 TYÖN ARVIOINTI	59
8 LOPUKSI	60
LÄHTEET	62
LIITTEET	65

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tutkin Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyötä ja eri mahdollisuuksia lisätä sen saavutettavuutta nuorten parissa. Tutkimuksen taustalla on seurakunnan havainto, että uusien nuorten on haastavaa löytää ja päästä mukaan seurakuntien toimintaan. Tutkimuksessa liikutaan sekä nuorisotyön että teologian käsitteiden ja ilmiöiden parissa, ja ennen kaikkea niiden risteymäalueella kristillisen nuorisotyön kentällä.

Raamatussa, joka on myös Jyväskylän helluntaiseurakunnan auktoriteetti, kristittyjä kehoitetaan levittämään evankeliumin sanomaa kaikille kansoille, ja seurakuntien kasvu on yksi evankeliumin leviämisen osoitus. Uusien ihmisten tavoittaminen on siis seurakunnan arvoihin ja uskomuksiin sidottu tavoite. Hellarikynnyksellä viitataan sekä niihin ennakko-oletuksiin, joita helluntailaisuudesta yleisesti ottaen on, että niihin toimintaan ja kulttuuriin liittyviin osallistumisen kynnyksiä korottaviin asioihin, joita Jyväskylän helluntaiseurakunnassa on. Kynnyksen madaltamisella pyritään murtamaan helluntailaisuudesta ja kristinuskosta olevia ennakko-oletuksia ja tarttumaan niihin asioihin, joita seurakunnan toiminnassa ja kulttuurissa pitäisi kehittää. Tutkimuksen tärkein tuotos ovat uusina mukaan tulleiden ihmisten haastatteluissa kerätyt kokemukset, joihin pohjaten esitän myös joitakin konkreettisempia kehitysehdotuksia kynnyksen madaltamiseksi.

Opinnäytetyön tausta kietoutuu myös omaan taustaani. Olen tällä hetkellä Jyväskylän helluntaiseurakunnan jäsen, ja tein seurakunnalle yhteisöpedagogiopintojeni syventävän harjoittelun vuonna 2016. En ole kasvanut helluntaiseurakunnassa, vaan kiinnostunut toiminnasta 21-vuotiaana keväällä 2013. Pian sen jälkeen olin opiskelijavaihdossa, joten varsinainen seurakuntaan kiinnittymisen prosessi käynnistyi keväällä 2014. Kuitenkin vasta syksyllä 2016 tullessani seurakunnalle harjoitteluun saatoin oikeasti sanoa, että seurakunta tuntuu kodilta.

Tällä hetkellä tilanne on toinen. Vaikka välillä tulee yhä tilanteita, joissa tajuan eläneeni erilaista elämää kuin koko ikänsä seurakunnassa kasvaneet, koen kuitenkin olevani osa Jyväskylän helluntaiseurakuntaa. Haluan olla aktiivisesti työstämässä

seurakuntaa eteenpäin omilla resursseillani, ja tämä on ollut opinnäytetyön tekemisessä iso motivaation lähde. Omasta taustastani riippumatta – ja osittain sen takia – koen nykyään myös olevani vastuussa tässä tutkimuksessa heränneistä kehittämisenpaikoista ja niihin tarttumisesta. Omalla kohdallani osallisuuden ja omistajuuden kokemukset on herättäneet vahvaa sitoutumista, ja sitä haluan olla mahdollistamassa myös muille uusina mukaan tuleville nuorille.

2 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

Tässä luvussa esittelen tarkemmin tutkimuksen lähtökohtia alkaen tilaajan esittelystä ja tutkimusprosessin käynnistymisestä. Koska helluntailaiset ja ylipäätään karismaattiset kristityt ovat Suomessa omanlaisensa vähemmistö, esittelen tilaajan lisäksi luvussa 3.1 myös karismaattisen kristillisyyden pääpiirteitä ja eroavaisuuksia evankelisluterilaisuuteen suuntaukseen. Tutkimuksen tarpeiden ja tavoitteiden jälkeen listaan tarkemmin määritellyt tutkimuskysymykset ja hypoteesini niihin. Viimeisessä alaluvussa perustelen tutkimuksessa käytettävien menetelmien valintaa.

2.1 Jyväskylän helluntaiseurakunta

Jyväskylän helluntaiseurakunta on vuodesta 1926 toiminut uskonnollinen yhteisö, jolla on tällä hetkellä noin 1900 jäsentä. Seurakunnan pääasiallinen toimipiste sijaitsee Jyväskylän keskustassa, mutta toimintaa järjestetään myös Palokan ja Korpilahden toimipisteillä sekä leirikeskuksessa Toivakassa. Palkattua henkilökuntaa ovat kuusi pastoria, toimistotyöntekijä, talonmies, siistijät sekä lähetystyöntekijät Euroopassa, Aasiassa ja Afrikassa. Seurakunnan monipuolisten toimintomuotojen pyörittämiseen osallistuvat myös lukuisat aktiiviset vapaaehtoiset. (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017.)

Seurakunnan kaikki toimintamuodot perustuvat kristilliseen uskoon. Uskon pääkohdat seurakunnan nettisivujen mukaan ovat Raamattu Jumalan Sanana, kolmiyhteis-

nen Jumala eli Isä, Poika ja Pyhä Henki, Jumalan luoman ihmisen syntiinlankeemus sekä Jeesus Kristus, joka kuolemallaan sovitti ihmisten synnit ja tarjoaa näin ihmisille mahdollisuuden uuteen yhteyteen Jumalan kanssa. (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017.) Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisopastori Jani-Matti Korpela (2016a) tiivistää nuorisotyön tehtäväksi tukea nuoria ”juurtumaan Kristukseen”, esimerkiksi tarjoamalla opetusta Raamatun sisällöistä sekä nuorille, jotka ovat kasvaneet seurakuntayhteydessä, että niille, jotka ovat ensimmäistä kertaa vierailulla seurakunnassa.

Nuorisotyöllä voidaan sanoa olevan kaksi päätavoitetta: seurakunnassa käyvien nuorten kasvun tukeminen ja uusien nuorten mukaan saaminen. Kasvun tukeminen painottuu erityisesti kristilliseen kasvatukseen, kuten Raamatun opetukseen ja kristittyjen yhteyteen. Yleisistä nuorisotyön perusfunktioista (Nieminen 2008, 23) sosiaalisuoritusfunktio ja personalisaatiofunktio toteutuvat myös seurakunnan nuorisotyössä, mistä kerron lisää luvussa 3.2.

Uusilla nuorilla tarkoitetaan tässä yhteydessä sellaisia nuoria, jotka eivät ole tehneet henkilökohtaista uskonratkaisua eivätkä ole sitoutuneita minkään kristillisen seurakunnan toimintaan – ei siis niitä nuoria, jotka käyvät jossain toisessa seurakunnassa. Uusien ihmisten tavoittaminen perustuu uskoon Jeesuksesta ainoana pelastajana sekä lähetyskäskyyn, jonka mukaan kristittyjen tehtävä on tehdä kaikki kansat hänen opetuslapsikseen levittämällä evankeliumia. Evankeliumi tarkoittaa ilosanomaa Jeesuksen tarjoamasta yksin häneen uskomiseen perustuvasta pelastuksesta, ja se on tarkoitettu kaikkien ihmisten kuultavaksi. Tavoitteen taustalla on siis hätä niiden ihmisten puolesta, jotka eivät vielä tunne Jeesusta.

”Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea, mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa. Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” (Matt. 28:19-20.)

Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotoimintoihin osallistuu viikoittain arvioiden mukaan yhteensä noin 300 nuorta. Osallistuneissa on sekä seurakunnan vakituisia kävijöitä tai jäseniä, että muita kristillisestä toiminnasta kiinnostuneita tai muuhun seurakuntaan kuuluvia. Iso osa seurakuntaan kuuluvista nuorista osallistuu havainto-

jeni mukaan nuorisotoimintojen lisäksi myös muuhun seurakunnan toimintaan, kuten sunnuntaijumalanpalvelukseen.

Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyön toiminnot ovat (Korpela 2017)

- **Tukikohta-jumalanpalvelus**, keskiviikkoisin, yli 15-vuotiaat nuoret ja nuoret aikuiset, noin 150 kävijää
- **Varkki-ilta**, perjantaisin, 12-15-vuotiaat varhaisnuoret, noin 30 kävijää
- **Moninpeli-ilta**, lauantaisin, kaiken ikäisille, mutta kävijät pääasiallisesti yli 15-vuotiaita, noin 30 kävijää
- **KB-ilta**, lauantaisin kerran kuussa, ”kotibileet” 16-20-vuotiaille, noin 20 kävijää
- noin 30 pienryhmää eli **solua**, kokoontuvat keskimäärin kerran viikossa, 5-10 ihmistä per solu
- eri toimintoihin liittyvät **palvelutiimit**, joita on tällä hetkellä 22, jäsenmäärät vaihtelevat kolmesta lähes kahteenkymmeneen
- muutaman kerran vuodessa järjestettävät **leirit**
- **Loppiaistapaus**, jokavuotinen tapahtuma, yli 15-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille, järjestetään yhteistyössä Vapaaseurakunnan kanssa

Lisäksi seurakunnalla on olemassa useita kaikenikäisille suunnattuja tapahtumia, kuten naisille suunnattu NiceDesign kahdesti vuodessa, miesten Parraskuu ja siihen liittyvät tapahtumat, hieman vanhemmille nuorille aikuisille suunnattu RistiAalto-keskustelutapahtuma noin kerran kuussa sekä rallien aikaan järjestettävä palvelutempaus Gospel Rally. (Korpela 2017.)

Näkyvin nuorisotyön toimintamuodoista on nuorille suunnattu jumalanpalvelus Tukikohta. Tukikohta eli Tukari on avoin tilaisuus kenelle tahansa, ja siellä käy viikoittain noin 150 nuorta 15-30+ -vuotiasta. Tukikohta kerää kaikki seurakunnan nuoret yhteen ja sisällöissä pyritään huomioimaan erityisellä tavalla myös seurakunnassa uusina vierailevat nuoret. Opetuksen aiheet suunnataan siis sekä seurakuntaan kuuluvien nuorten hengellisen kasvun tueksi, että aiheesta mitään tietämättömille nuorille (Korpela 2016a). Tukikohdissa suuri rooli on myös ylistyksellä, eli Jumalan kunnioittamiseen tähtävällä palvonnalla, jota tehdään esimerkiksi laulaen, soittaen ja tans-

sien. Yleisin ylistysmuoto Tukikohdassa on bändin tai muun muusikon johtama yhteislaulu, jonka aikana jotkut myös tanssivat. (Korpela 2017.)

”Täydellinen paikka epätäydelliselle ihmiselle. Seurakunnan toinen jumalanpalvelus on erityisesti nuorille ja nuorille aikuisille suunnattu Tukikohta keskiviikkoisin klo 19. Se noudattaa samoja periaatteita kuin sunnuntain jumalanpalvelus, mutta illan ulkoinen ilme ja sisältö on valmisteltu kohtaamaan nykynuoret. Tukikohtaan ovat kuitenkin tervetulleita kaikki, ikään katsomatta.” (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017.)

Varkeille eli varhaisnuorille 12-15-vuotiaille ei ole erillistä jumalanpalvelusta, mutta heille järjestetään omia iltoja perjantaisin. Varkki-illat ovat rakenteeltaan samanlaisia kuin Tukikohdat, mutta niissä panostetaan enemmän ylistykseen ja rukoukseen kuin Raamatun opetukseen. Illoissa tärkeää on vapaa hengailu ja nuorten ryhmäyttäminen esimerkiksi leikkien ja pelaillen. (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017.)

Moninpeli- ja KB-illat ovat sisällöltään vapaampia, kuin Tukikohta-jumalanpalvelus. Moninpeli-iltojen toiminta muistuttaa perinteistä nuorisotilatoimintaa. Kohderyhmää ei ole rajattu ja toiminnan keskiössä ovat lautapelit ja muu vapaamuotoinen hengailu – illoissa ei siis ole yhteistä rukousta, Raamatun opetusta tai ylistystä (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017). KB-illat muistuttavat Moninpeli-iltoja, mutta niitä järjestetään vain kerran kuussa ja niiden kohderyhmä ovat 16-20+ -vuotiaat. Toiminta pyörii usein ohjatusti esimerkiksi kokkauksen, ulkoilun tai muun toiminnallisen tekemisen ympärillä. Iltoihin kuitenkin sisällytetään yleensä myös Raamatun opetusta ja rukousta sekä runsaasti vapaata yhdessäoloa. (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017.)

Oleellinen osa seurakunnan nuorisotyötä ovat solut eli pienryhmätoiminta, joiden kohderyhmä ovat seurakunnan toimintaan jo sitoutuneet nuoret. Spesifioitu toiminta on tärkeää siksi, että nuori tulee kohdatuksi kokonaisvaltaisemmin, kun toimintaan osallistuvia on vähemmän ja heillä on jotain yhteistä. Solujen toiminta rakentuu sen jäsenten näköiseksi, mutta pääasiassa toiminnan keskiössä on soluun osallistuvan nuoren kasvu – sekä hengellisesti että muutenkin.

”Solut ovat elämää yhdessä muiden kanssa. Niiden tärkein päämäärä on rakkautelliset ihmissuhteet ja rakentava yhteys. Yhdessä etsimme seurakunnan syvintä ja pyhintä olemusta, jossa Jumalan läsnäolo on kaiken

keskipiste. Kokoonnumme yhteisen rukouksen ja kiitoksen, hauskanpidon, Sanan tutkimisen, elämän jakamisen, rohkaisun sekä levon ja reissailun merkeissä.” (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017.)

Toinen pienryhmätoimintaa muistuttava toimintamuoto on vapaaehtoinen palveleminen seurakunnalla eli palvelutiimit. Vapaaehtoistoimintoja on useita, esimerkiksi vahvistestarit, kirjamyynti, kolehdin kerääjät, miksaus, valot, musiikki, juonto, keittiö ja welcome-tiimi (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017). Palvelutiimien toiminnan keskiössä on aina jokin teema, esimerkiksi miksaus, ja tavoitteena on havaintojeni mukaan yhtä lailla tiimin jäsenten osallisuus ja uusien taitojen oppiminen kuin seurakunnan toiminnan jatkuvuus. On suhteellista, voiko palvelutiimejä kuvata pienryhmätoiminnaksi, sillä joissakin tiimeissä yhteisöllisyys jää satunnaisten palaverien varaan.

2.2 Tutkimuksen tarve ja tavoitteet

Nuorisopastori Jani-Matti Korpelan pyyntö opinnäytetyön aiheeksi oli tutkia seurakuntakulttuuria suhteessa muuhun ympäröivään nuorisokulttuuriin. Onko seurakunta tässä ajassa? Löytyykö kulttuurien välillä merkittäviä eroavaisuuksia? Miten seurakunnan tehtävä levittää evankeliumia voitaisiin toteuttaa tässä ajassa ja paikassa ymmärrettävästi? Toiveena oli myös tutkia seurakuntaamme kuuluvien nuorten kokemuksia seurakunnan toiminnasta, erityisesti niiden nuorten, jotka eivät ole kasvaneet helluntaiseurakunnassa tai muussa karismaattisessa seurakunnassa.

Oma taustani antoi pontta työn tarpeellisuudelle. Kokemukseni seurakunnan toimintaan mukaan lähtemisestä ovat monenlaisia: toisaalta olen saanut elämäni uudenlaista sisältöä ja mahtavia ihmisiä, toisaalta olen monessa tilanteessa kokenut oloni ulkopuoliseksi – toki omista lähtökohdistani johtuen, mutta myös erilaisten toimintakulttuureihin liittyvien asioiden tähden.

Jyväskylän helluntaiseurakunnan tunnuslause ja tavoite on olla Koti kaikille (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017). Mutta jos omat kokemukseni ovat tällaisia, ovatko muidenkin seurakuntakulttuurin ulkopuolelta toimintaan mukaan tulleiden kokemukset samanlaisia? Löytyykö uutena mukaan tulleiden kokemuksista joitain yhtäläisyyk-

siä? Mitkä asiat ovat olleet positiivisia, mitkä puolestaan ovat herättäneet turhaa hämmennystä? Onko jokin kulttuurinen asia jopa uhannut estää henkilön mukaan tulemisen? Tutkimuksen tavoite on vaikuttaa negatiivisten kokemusten taustalla oleviin asioihin, jotta tulevaisuudessa saavutettavuus voisi toteutua paremmin. Huomionarvoista kuitenkin on, että kaikkiin kokemuksiin seurakunta ei voi vaikuttaa.

Osa helluntaiseurakuntien toimintakulttuureihin liittyvistä traditioista ovat myös seurakunnan keskellä kasvaneiden mielestä tarpeettomia, mutta he eivät aina tiedosta niitä. Koko ikänsä seurakunnassa kasvaneiden ihmisten voi olla vaikea samastua uuteen mukaan tulleen ihmisen asemaan, sillä seurakuntakulttuuri on aina ollut osa heidän elämäänsä. Jyväskylässä on kristillinen koulu, joten teoriassa on mahdollista, ettei seurakunnan keskellä kasvaneella nuorella ole paljoa ystäviä seurakuntakontekstin ulkopuolelta. Opinnäytetyön yksi tavoite onkin tehdä erilaisia kokemuksia ja niiden taustalla vaikuttavia asioita näkyväksi seurakunnan toimijoille.

Opinnäytetyön taustalla on myös vahvasti nuorisopastori Jani-Matti Korpelan ja nuorisotyöstä vastaavien vapaaehtoisten vastuunkantajien pyrkimys toteuttaa nuorisotyön osalta seurakunnassa kontekstualisoinnin ajatusta, jota avaan tarkemmin luvussa 3.2. Kontekstualisoinnin tarkoitus on esittää ”muuttumaton evankeliumi niin, että paikallinen nuori voi sen ymmärtää” (Korpela 2016a). Tähän pääsemiseksi seurakunnan toiminta sopeutetaan ympäröivään kulttuuriin niin, että kulttuurisidonnaiset kynnykset eivät estä uusia ihmisiä tulemasta seurakuntaan. Näin seurakunta voisi olla koti kaikille riippumatta ihmisen taustasta. Jyväskylän helluntaiseurakunnan toiminta ei toki perustu täysin erilaiselle kulttuuriperimälle kuin ympäröivä kulttuuri, mutta esimerkiksi seurakunnan arvot eriävät jonkin verran ympäröivästä yhteiskunnasta.

Tämä tavoite on myös kirjattu seurakunnan strategiaan. Maaliskuussa 2017 julkaistun Näky 2019 -strategian mukaan seurakunta on ”armollinen ja turvallinen yhteisö, joka kutsuu rohkeaan elämään Jumalan ja ihmisten kanssa”. Strategiassa mainitaan seurakunnan arvoiksi osallisuus, uudistuminen, turvallisuus, uskollisuus ja rakkaus. Opinnäytetyön kannalta olennaisimmat strategian tavoitteista ovat osallisuuden kokemuksen kasvattaminen kaikissa ikäryhmissä sekä uusien evankeliumin levittämisen muotojen hakeminen. (Näky 2019 -strategia 2017.) Jälkimmäinen mainitsemistani tavoitteista viittaa suoraan myös kontekstualisointiin.

Nuorisotyö seuraa koko seurakunnan yhteistä strategiaa, mutta sille on määritetty myös nuorten toiminnan kannalta olennaiset arvot, jotka ovat osallisuus, omistajuus, kokonaisvaltaisuus ja moninkertaistuminen (Korpela 2016a). Osallisuus nousee sekä koko seurakunnan, että nuorisotyön arvoissa, joten sen näkökulmasta opinnäytetyöni on seurakunnalle hyvin ajankohtainen. Myös omistajuus liittyy vahvasti osallisuuteen: tahtotila on, että jokainen seurakuntalainen voisi kokea seurakunnan omakseen ja sitoutua toimimaan sen puolesta. Kokonaisvaltaisuudella tarkoitetaan seurakunnan ja uskon näkymistä seurakuntalaisen koko elämässä – toisaalta myös seurakunnan tarjoamaa kokonaisvaltaista tukea. Moninkertaistuminen viittaa opetuslapsuuden käsitteeseen, jota avaan luvussa 3.2.

2.3 Tutkimuskysymykset ja hypoteesit

Jaoin opinnäytetyön tavoitteet kolmeen osaan, jotka tiivistin tutkimuskysymyksiksi. Ensimmäinen tavoite on hahmotella Jyväskylän toimintaympäristöä kuvaamalla niitä asioita, joita seurakunnan nuorisotyön tulisi ottaa huomioon toiminnan suunnittelussa. Siihen liittyviä kysymyksiä ovat esimerkiksi: millainen kaupunki Jyväskylä on? Paljonko täällä on ihmisiä? Paljonko täällä on nuoria? Minkä ikäisiä nuoria täällä on? Mitä Jyväskylän nuoret harrastavat? Missä he hengailevat? Paljonko täällä on muita kristillisiä nuorisotoimijoita? Tähän osioon liittyy myös nuorisotyöhön liittyvien käsitteiden avaaminen suhteutettuna Jyväskylän helluntaiseurakunnan toimintaan.

Toinen tavoite on tutkia olemassa olevaa tilannetta: miten karismaattisen seurakuntayhteisön ulkopuolella kasvaneet nuoret ovat kokeneet helluntaiseurakunnan ennen mukaan tulemistaan? Miltä toimintaan mukaan tuleminen on tuntunut? Mikä on saanut heidät lopulta sitoutumaan toimintaan? Haastateltaviksi etsin alun perin hiljattain mukaan tulleita yli 15-vuotiaita nuoria, jotka eivät olisi aiemmin käyneet aktiivisesti missään muussa kristillisessä seurakunnassa. Tutkimuksen aikana kohderyhmän rajaus muuttui, sillä suurin osa suomalaisista lapsista ja nuorista on kasvanut evankelisluterilaiseen seurakuntaan kuuluvassa perheessä.

Kolmas tavoite on edellä mainittujen kahden vaiheen kautta tuottaa dokumentoitua materiaalia toiminnasta nykyisellään. Haastatteluiden kautta ilmi tulleet kokemukset ovat dataa siitä, missä asioissa kontekstualisointi toteutuu tällä hetkellä ja miten hyvin Näky 2019-strategian tavoite osallisuudesta ja evankeliumin levittämisestä toteutuvat tällä hetkellä. Ideaalitulanteessa uutena mukaan tulleen ihmisen kokemukset ensimmäisistä kerroista seurakunnassa ovat pääasiassa positiivisia ja hän kokee tällä hetkellä olevansa osa tätä tai jotain toista kristillistä seurakuntaa. Osallisuutta kuvastaa muun muassa sitoutuminen esimerkiksi soluun tai palvelutiimiin.

Tavoitteiden pohjalta luodut suunnitelmavaiheen tutkimuskysymykset olivat:

- 1) Millainen on Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyön toimintaympäristö?
- 2) Millaisia kokemuksia karismaattisen seurakuntakontekstin ulkopuolelta hiljattain Jyväskylän helluntaiseurakuntaan tulleilla nuorilla on toimintaan mukaan tulemisesta? Mikä on saanut nuoret sitoutumaan seurakunnan toimintaan?
- 3) Miten Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyö toteuttaa kontekstualisointia ja Näky 2019 -strategiassa koottuja asioita tällä hetkellä? Miten se voisi toteuttaa niitä entistä paremmin?

Nämä kolme tutkimuskysymystä ovat jonkin verran muuttuneet matkan varrella. Kolmannessa kysymyksessä mainittu Näky 2019 -strategia julkaistiin vasta tutkimuksen aikana. Sitä ennen kysymyksessä viitattiin seurakunnan aiempaan strategiaan, joka kylläkin oli sisällöltään hyvin samanlainen. Toiseen tutkimuskysymykseen liittyen päätin haastatteluissa kysyä myös, millaisia ennakkokäsityksiä nuorilla on ollut helluntailaisuudesta ennen heidän mukaan tulemistaan seurakuntaan. Samalla tiedustelin, mikä heidät sai alun perin tulemaan helluntaiseurakunnan tapahtumiin.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen en suunnitelmavaiheessa asettanut hypoteeseja kysymyksen avoimen luonteen vuoksi. Sen sijaan toiseen ja kolmanteen tutkimuskysymykseen kirjoitin suunnitelmavaiheessa oman kokemukseni ja yleisten käsitysten mukaan joitakin hypoteeseja:

- Ensimmäistä kertaa Jyväskylän helluntaiseurakunnassa käyneet nuoret ovat tunteneet olonsa hämmentyneeksi, ehkä hieman vaivaantuneiksi sekä todella ulkopuolisiksi.

- Sitoutuminen seurakunnan toimintaan on tapahtunut yllättäen, ikään kuin itsestään. Taustalla on muun muassa halu tutustua muihin seurakunnalla käyviin nuoriin ja oppia lisää seurakunnan toiminnasta.
- Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyö on yleisesti ottaen laadukasta, mutta seurakuntakontekstin ulkopuolelta mukaan tulevat ihmiset kokevat ulkopuolisuuden tunnetta myös niissä asioissa, joihin seurakunta voi vaikuttaa.

Kuten laadullisessa tutkimuksessa yleensäkin, hypoteesit eivät olleet lukkoon lyötyjä vaan pikemminkin etukäteen tiedostettuja oletuksia tuloksista (Eskola & Suoranta 1998, 19). Ne tarkentuivat tietoperustan karttuessa ja niitä tuli ajatuksen tasolla myös lisää. Sitoutumiseen liittyvän hypoteesin asettelu oli alun alkaenkin hieman erikoinen. Tarkoitin itsestään tapahtuneella sitoutumisella sitä, että sitoutuminen ei ole missään vaiheessa ollut yksittäiseen tilanteeseen liittyvä päätös tai tapahtuma – kuten liittyminen seurakunnan jäseneksi – vaan se on tapahtunut pikkuhiljaa suhteen syventyessä seurakuntaan kuuluviin ihmisiin.

2.4 Valitut menetelmät

Tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus, jonka päätutkimusmenetelmäksi valitsin teemahaastattelun. Valitsin haastattelun tutkimusmenetelmäksi siksi, että mukaan tulleiden nuorten kokemuksista saataisiin mahdollisimman kokonaisvaltaista tietoa – kuitenkin heidän itsensä kertomana. ”Haastattelun tavoite on selvittää, mitä jollakulla on mielessään” (Eskola & Suoranta 1998, 85). Kokemuksia tutkittaessa kokijan oma kuvaus on mielestäni tärkeää, mutta esimerkiksi pyytämällä haastateltavia haastattelun sijaan kirjoittamaan kokemuksistaan tutkijalla ei ole mahdollisuutta esittää tarkentavia kysymyksiä.

Teemahaastattelussa haastattelijalla ei ole kysymysrunkoa vaan pikemminkin tukilista teema-alueista, joista hän haluaa saada haastateltavalta tietoa (Eskola & Suoranta 1998, 86). Teemahaastattelu sopi mielestäni tilanteeseen parhaiten, sillä tietoa kaivattiin nimenomaan tietyistä asioista, mutta haastateltavien kokemukset olisivat todennäköisesti erilaisia. Lisäksi teemahaastatteluun valitaan haastateltavat sen perusteella, kenellä olisi parhaiten tietoa tutkimuksen aiheesta (Saaranen-Kauppinen &

Puusniekka 2006). Keskustelu voisi liikkua vapaasti heidän ehdoillaan teemasta toiseen siinä järjestyksessä, jossa heidän kokemuksensa ovat tapahtuneet. Halusin kuitenkin, etten kysymyksenasettelulla johdattele haastateltavaa liikaa, joten osa kysymyksistä minulla oli valmiiksi muotoiltuna päässäni.

Toinen tutkimusmenetelmä opinnäytetyössä on tutkijalle tutussa ympäristössä tapahtuva osallistuva havainnointi. Havainnointi ei kuitenkaan ole tässä tutkimuksessa suuressa roolissa, vaan ainoastaan aineistonkeruun tukena, sillä helluntaiseurakunnista ei ole paljoa olemassa olevaa tutkittua tietoa. Luvussa 4.4. kerron enemmän havainnoinnin roolista tutkimuksessa.

3 TIETOPERUSTA

Tässä luvussa esittelen tutkimukseen tavoitteisiin liittyviä keskeisiä käsitteitä ja Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyön toimintakenttää. Koin laadullisen tutkimukseen liittyvien käsitteiden yksityiskohtaisen käsittelyn tarpeettomana, sillä ne ovat todennäköisesti työn tilaajalle ja mahdollisille muillekin lukijoille ennestään tuttuja. Sen sijaan karismaattisen kristillisyyden ja kristillisen nuorisotyön kenttä ei tietoperustan rajallisuuden perusteella ole kovin laaja, joten sen käsittely on työn kannalta tärkeää. Aiheeseen liittyy sekä teologisia että nuorisotyön käsitteitä ja pyrin löytämään ilmiöille kummankin kentän termistöön sopivia määrittelyjä.

Seurakunnan nuorisotyön kohderyhmä ovat pääasiassa Jyväskylässä asuvat nuoret, sekä keskustassa että muilla asuinalueilla asuvat. Toisinaan nuoria tulee tapahtumiin myös läheisistä kunnista, kuten Laukaasta ja Muuramesta, sillä seurakuntien nuorisotyö on havaintojeni mukaan pienemmillä paikkakunnilla paljon pienemmässä roolissa. Suurin syy siihen on tietysti nuorten vähäinen määrä, mikä selittyy opiskelumahdollisuuksien keskittymisellä isompiin kuntiin ja kaupunkeihin. Jyväskylän nuorisokentän esittely on tässä tutkimuksessa olennaista luvussa 3.2. esittelemäni kontekstualisoinnin käsitteen tähden. Siihen olen hyödyntänyt myös haastateltavien kokemuksia ja kommentteja.

3.1 Karismaattinen kristillisyyt

Helluntailaisuus on karismaattinen suuntaus, jonka juuret ovat 1900-luvun alun Yhdysvalloissa (mm. Vähäkangas 2016, 155). Karismaattisia liikkeitä ovat esimerkiksi helluntailaisuus, uushelluntalaiset kirkkokunnat sekä vanhojen kirkkokuntien parissa leviävät karismaattiset liikkeet. Karismaattisuuden tunnuspiirteitä ovat uskonnollisen kokemuksen ja Pyhän Hengen läsnäolon korostaminen (e.m.t., 149), mihin sana "helluntailaisuuskin" viittaa – helluntaipäivän tapahtumiin Raamatussa.

Merkittävin opillinen ero helluntaiseurakuntien ja evankelisluterilaisen kirkon välillä on kastamisen hetki: helluntailaisuudessa ihminen ottaa ensin vastaan uskon lahjan ja kastetaan vasta sen jälkeen (Suomen Helluntaikirkko 2017). Lisäksi karismaattisissa seurakunnissa on yleisesti käytössä upotuskaste, eli kastettaessa ihminen upotetaan kokonaan veden alle. Helluntailaisuudella ja luterilaisuudella on kuitenkin myös paljon yhteistä: esimerkiksi apostolinen uskontunnustus ja 10 käskyä ovat likimain kaikissa suomalaisissa seurakunnissa samalla tavalla ilmaistut. Toki myös kristillinen usko Jeesukseen ainoana pelastajana on kummallekin suuntaukselle yhteinen.

Helluntailaisuus on maailman mittakaavassa protestanttisen kristillisyyden valtauoma (Helluntaiherätys 2017; Suomen Helluntaikirkko 2017; Vähäkangas 2016, 149). Suomessa evankelisluterilainen kirkko vetää enemmän väkeä: kaikista suomalaisista noin 70 % eli vähän vajaa neljä miljoonaa ihmistä kuuluu evankelisluterilaiseen kirkkoon (Suomen evankelisluterilainen kirkko 2017). Suomen Helluntaikirkon (2017) paikallisseurakuntiin kuuluvia ihmisiä oli vuonna 2015 noin 8100 henkilöä ja Helluntaiherätys (2017) tilastoi vuonna 2013 helluntaiseurakuntiin kuuluneen yhteensä noin 50 000 jäsentä, eli noin 0,9 % suomalaisista. Jäsenmäärät eriävät, sillä kaikki helluntaiseurakunnat eivät ole liittyneet vasta vuonna 2001 perustettuun helluntaikirkkoon.

Helluntaiseurakunnat eroavat evankelisluterilaisesta kirkosta myös hallinnollisesti. Helluntaikirkolla ei ole verotusoikeutta, joten esimerkiksi Jyväskylän helluntaiseurakunnan toimintaa rahoittavat yksinomaan sen jäsenet vapaaehtoisilla lahjoituksilla (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017). Vapaaehtoinen antaminen perustuu Raama-

tussa olevaan kuvaukseen Uuden Testamentin ajan seurakunnista, joissa ”kaikki oli heille yhteistä”: kukin lahjoitti seurakunnalle omastaan ja seurakunnan yhteisistä varoista puolestaan jaettiin kaikille sen mukaan, mitä kukin tarvitsi (Ap.t. 4:44-45). Evankelisluterilaiseen kirkkoon kuuluvat ihmiset maksavat kirkollisveroa, jolloin kirkon rahoitus on periaatteessa turvattu.

Tässä tutkimuksessa tarkoitan karismaattisella kristillisyydellä henkilökohtaiseen uskoon perustuvaa kristillisyyttä, jossa uskoa eletään todeksi esimerkiksi sitoutumalla seurakuntayhteisöön ja omassa arjessa näkyvään lähimmäisenrakkauteen. Lisäksi viitataan karismaattisella toiminnalla ilmiöihin, joiden koetaan olevan Pyhän Hengen aikaansaamia, kuten rukous, kielillä puhuminen ja muut armolahjat sekä ylistäminen.

3.2 Kristillinen nuorisotyö

”Sallikaa lasten tulla minun luokseni, älkää estäkö heitä. Heidän kaltaisensa on Jumalan valtakunta. Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaa niin kuin lapsi, hän ei sinne pääse.” (Mark. 10:14-15.)

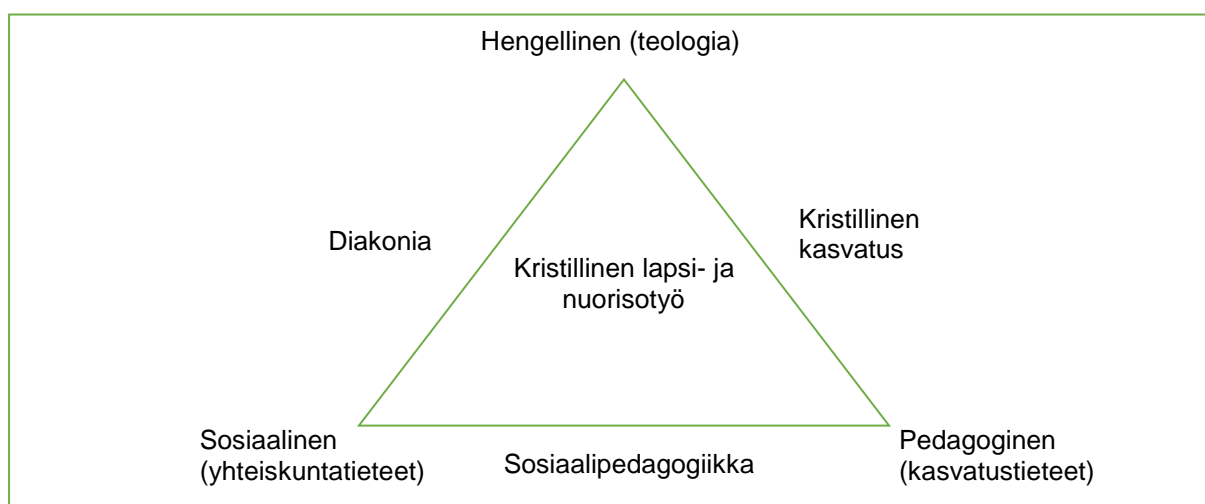
Seurakuntien tekemä nuorisotyö eroaa muusta nuorisotyöstä siten, että työskentelyssä on myös hengellinen ulottuvuus. Helluntaiseurakunnissa ja muissa karismaattisissa seurakunnissa hengellinen ulottuvuus korostuu havaintojeni mukaan enemmän kuin evankelisluterilaisessa seurakunnassa. Havaintoni ovat kuitenkin lähinnä omien kokemusteni ja tämän tutkimuksen aikana tehtyjen haastattelujen tulosta – helluntaiseurakuntien tekemästä nuorisotyöstä ei nimittäin juuri löydy tutkittua tietoa.

Seurakunnan nuorisotyö toteuttaa vahvasti nuorisotyön neljästä perusfunktioista – sosialisatio, personalisaatio, kompensatio sekä resursointi- ja allokonti (Nieminen 2008, 23) – ennen kaikkea sosialisatiofunktioita ja personalisaatiofunktioita. Sosialisatiofunktio viittaa nuorisotyön pyrkimykseen liittää nuoret ”kulttuurin, yhteiskunnan ja lähiyhteisön jäseniksi” (e.mt., 23). Seurakuntalaisia rohkaistaan vahvasti esimerkiksi saarnojen sisällöissä olemaan aktiivisia omissa yhteisöissä, kuten kouluissa ja harrastuksissa. Aktiivinen läsnäolo yhteiskunnassa on hyvin raamatullinen ajatus,

sillä se edesauttaa lähimmäisenrakkauden ja lähetyskäskyn toteuttamista esimerkiksi läheisissä vuorovaikutussuhteissa.

Nuorisotyön toinen funktio, personalisaatio, tarkoittaa nuorten kasvun tukemista siten, että nuori kehittyy omaksi itsekseen: ”itsenäiseksi sekä omat tarpeensa ja pyrkimyksensä tuntevaksi yksilöksi” (Nieminen 2008, 24). Myös tämä ajatus on hyvin raamatullinen, sillä Raamatun mukaan Jumala on luonut ihmisen tarkoituksella sellaiseksi kuin hän on. Seurakunnassa halutaan ohjata nuori kasvamaan omaksi persoonalliseksi itsekseen ja seuraamaan omia unelmiaan, joiden seurakunnassa uskotaan olevan lahja Jumalalta ja osa ihmisen kutsumusta.

Launonen (2008, 78) esittelee evankelisluterilaisen kirkon nuorisotyön lähtökohdaksi kolmijaon hengellinen, pedagoginen ja sosiaalinen. Mielestäni sama pätee myös helmluntaiseurakuntien nuorisotyössä: toiminnan tavoitteena on tukea nuorten yksilöllistä kasvua ja uskoa Jeesukseen, opettaa Raamatun sanomaa ja kristinuskon perusperiaatteita käyttäen pedagogisia menetelmiä sekä tarjota hengellistä ja sosiaalista tukea kaikenlaisiin elämäntilanteisiin yksilö- ja ryhmätoimintojen avulla. Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön ulottuvuudet voidaan Launosen mukaan piirtää kolmioksi, jossa hengellinen, pedagoginen ja sosiaalinen ulottuvuus muodostavat kolmion kärjet. Väleille syntyvät käsitteet kristillinen kasvatus, diakonia ja sosiaalipedagogiikka (kuvio 1).

Kuvio 1. (Launonen 2008, 86.)

Kristillinen kasvatus tarkoittaa kristilliseen uskoon ja ihmiskäsitykseen pohjautuvaa kasvatustoimintaa. Diakonia puolestaan tarkoittaa palvelutyötä, joka kumpuaa kristil-

lisestä uskosta ja lähimmäisenrakkaudesta. Sosiaalipedagogiikka puolestaan viittaa yksilön ja yhteisön suhteen huomioonottavaan ajattelu- ja toimintatapaan, mikä toteutuu mielestäni kaikessa nuorisotyössä. Siinä korostuvat esimerkiksi osallisuus ja osallistuminen, syrjäytymisen ja huono-osaisuuden ehkäisy, dialogisuus, luovuus ja uuden oppiminen. (Launonen 2008, 88.) On tärkeää huomata, että kristillinen kasvatusta on vain yksi osa kristillistä nuorisotyötä – esimerkiksi Jyväskylän helluntaiseurakunnassa diakonialla ja sosiaalipedagogiikalla on hyvin suuri rooli.

Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyössä ei yleisesti ottaen käytetä käsitettä kristillinen kasvatusta. Samaan asiaan viitaten puhutaan opetuslapseuttamisesta, jonka taustalla on jo aiemmin mainittu lähetyskäsky. Opetuslapseuttaminen tarkoittaa Raamatun mukaan ”kastamista Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen” sekä ”opettamista noudattamaan kaikkea, mitä Jeesus on käskenyt noudattaa”. Prosessin lähtökohtana on henkilökohtainen usko Jeesukseen. Opetuslapsena ihminen seuraa ennen kaikkea Jeesusta, mutta tämän lisäksi haluaa seurata esimerkkiä jonkun toisen tavasta elää uskoa todeksi. Tavoitteena on oppia, kuinka Jeesusta tulee seurata. Lisäksi opetuslapsi välittää oppimaansa myös muille, eli itsekin opetuslapseuttaa muita ihmisiä seuraamaan Jeesusta. (Korpela 2016b). Jyväskylän helluntaiseurakunnassa opetuslapseuttamisen ajatusta toteutetaan esimerkiksi solutoiminnassa, mutta noin kerran vuodessa järjestetään myös erillisiä opetuslapseuskursseja.

Jyväskylän helluntaiseurakunnalla on neljä jatkuvaa diakoniatyön muotoa: päihde- ja vankilatyö, romanityö, sielunhoito sekä vanhus- ja ystäväpalvelu, sekä näiden lisäksi puhelinpäivystys maanantaista keskiviikkoon (Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017). Nuorille kohdennettua diakoniatyötä tehdään tarjoamalla nuorille rukouspalvelua esimerkiksi Tukikohta-jumalanpalveluksissa. Rukouspalvelussa nuori saa jakaa omia ajatuksiaan luotettavan vapaaehtoisen tai pastorin kanssa, ja tarvittaessa hänet ohjataan eteenpäin sielunhoitoon tai muuhun tarvittavaan palveluun. Seurakunnan nuorisopastori on saattanut esimerkiksi viedä huonosti voivan nuoren päivystykseen. Diakoniatyö toteuttaa jossain määrin myös nuorisotyön kompensatiofunktioita, eli sosiaalisuudessa ja personalisatiossa tapahtuneiden puutteiden paikkaamista.

Sosiaalipedagoginen puoli toteutuu Jyväskylän helluntaiseurakunnassa esimerkiksi kristittyjen yhteyttä mahdollistamalla. Seurakunnassa käyvistä nuorista suuri osa on

kasvanut helluntaiperheessä, ja näin ollen voinut kokea elämässään ulkopuolisuuden tunnetta esimerkiksi koulussa. Nuorisobarometrin 2016 mukaan 15-29-vuotiaista nuorista 21 % kokee jossain määrin kuuluvansa vähemmistöön uskonnollisen tai aatteellisen vakaumuksen tähden (Myllyniemi 2016, 17) ja vähemmistöihin kuuluvista nuorista 71 % ovat kokeneet ainakin joskus syrjintää (e.mt., 54).

Kristittyjä ei yleisesti ottaen mielletä Suomessa vähemmistöksi, mutta olen havainnut, että monet helluntaiseurakunnassa ja muissa karismaattisissa seurakunnissa käyvät nuoret salaavat koulussa ja vapaa-ajalla uskonsa ja seurakuntaan kuulumisensa. On tärkeää, että nuoret pääsevät jossain jakamaan yhteisen uskon ikätoveriensa kanssa. Toisaalta sosialisaaion ja personalisaation ollessa täysin onnistunutta, nuoret kenties uskaltaisivat aktiivisemmin olla täysin omia itsejään myös muidenkin kuin seurakuntaan kuuluvien nuorten kanssa.

3.3 Saavutettavuus

Saavutettavuutta käytetään usein esteettömyyden synonyyminä. Esteettömyys on kuitenkin vain yksi saavutettavuuden osa, joka tarkoittaa rakennetun ympäristön toimivuutta. Saavutettavuus on yleiskäsite, joka tarkoittaa erilaisten ihmisten osallistumisen mahdollistamista riippumatta heidän yksilöllisistä ominaisuuksistaan. (Salo 2012, 1.) Saavutettavuutta voi esteettömyyden lisäksi tarkastella muistakin näkökulmista, ja tässä tutkimuksessa tutkin saavutettavuutta viestinnän ja sosiaalisen saavutettavuuden näkökulmista.

Viestinnässä saavutettavuus tarkoittaa esimerkiksi annetun informaation ymmärrettävyyttä, ulkoasun selkeyttä, helppokäyttöisyyttä ja helposti saatavilla olemista (e.mt., 2). Tämän työn kannalta olennaisin kysymys on, että onko seurakunnan viestinnässä huomioitu riittävällä tavalla nuoret kohderyhmänä ja sitä kautta uusien kävijöiden tavoittaminen. Toisaalta viestinnällä voidaan lisätä saavutettavuutta myös keskittymällä siihen, millaisen kuvan itsestään antaa. Haastatteluissa tiedustelin nuorten ennakkotietoja helluntailaisuudesta, mitä kautta on mahdollista kartoittaa yleisiä käsityksiä.

"Minä annan teille uuden käskyn: rakastakaa toisianne! Niin kuin minä olen rakastanut teitä, rakastakaa tekin toistanne. Kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos te rakastatte toisianne." (Joh. 13:34-35.)

Edellisessä raamatunkohdassa Jeesus puhuu sen ajan kristityille. Hänen mukaansa kristityt tulisi tunnistaa heidän keskinäisestä rakkaudestaan. Tämä liittyy suoraan ulkoiseen viestintään: rakastamalla toisiaan seurakunta välittää viestin siitä, mitä Jeesuksen opetuslapsena oleminen tarkoittaa. Kristittyjä kehoitetaan myös rakastamaan lähimmäistä, kuten itseään, mikä puolestaan liittyy sosiaaliseen saavutettavuuteen.

Sosiaaliseen saavutettavuuteen kuuluu esimerkiksi yhdenvertainen asiakaspalvelu ja avoin asenne (Kulttuurilla kaikille 2017). Aiheesta käytetään myös termiä sosiaalinen esteettömyys, joka tarkoittaa "kaikille avointa, mukaan ottavaa ja turvallista ilmapiiriä, jossa kiusaaminen ja syrjintä otetaan vakavasti" (Unicef 2017). Olennaista sosiaalisessa saavutettavuudessa on, että jokainen ihminen tuntee olonsa tervetulleeksi ja turvalliseksi omista lähtökohdistaan huolimatta. Esimerkiksi Syrjinnästä vapaa alue -kampanja (Yhdenvertaisuus.fi 2017) on yksi keino edistää sosiaalista saavutettavuutta: yhteisö tai tila voi kampanjan tuella sitoutua vastustamaan syrjintää sen kaikissa muodoissa ja myös viestinnällä luoda turvallisempaa ilmapiiriä.

Raamatussa Jeesus sanoo, että minkä ihmiset tekevät yhdelle hänen vähimmistä veljistään, sen he tekevät myös hänelle, ja minkä ihmiset jättävät tekemättä, sen he jättävät tekemättä hänelle (Matt. 25: 35-45). Raamatunkohta tarkoittaa, että jokainen ihminen on Jumalan luoma ja hänelle rakas. Syrjintä sen kaikissa muodoissaan on siis erittäin epäraamatullista. Jyväskylän helluntaiseurakunta (2017) toteaaakin nettisivuillaan, että seurakunnan "ovet ovat avoinna kaikille vakaumuksesta riippumatta".

3.4 Kontekstualisointi

Kontekstuaalisuuden käsite avautuu konteksti-sanasta. Konteksti tarkoittaa asiayhteyttä, jossa asia mainitaan ja jonka kautta asiaa yleensä myös tarkastellaan. Kontekstuaalinen tarkoittaa puolestaan asiayhteyttä koskevaa ja viittaa usein myös

tekstiin – jos esimerkiksi jotakin tekstiä tarkastellaan kontekstuaalisesti, sitä tarkastellaan tällöin kontekstistaan eli asiayhteydestään käsin.

Kristinuskossa kontekstuaalisuudesta puhutaan Raamatun tulkinnassa, sen kääntämisessä sekä lähetystyössä. Raamattu on kirjoitettu eri kontekstissa kuin omamme, sillä ympäröivä maailma on ollut kulttuurisesti hyvin erilainen. Raamatun tulkinnassa tulee siis ottaa huomioon konteksti, kirjoittajan viitekehys. Siihen vaikuttavat mm. kirjoittajan sosiokulttuurinen tausta (Latvus, 2017) sekä käsillä oleva tilanne – puhutaan yleisestä historiallisesta kontekstista sekä erityisestä historiallisesta kontekstista (Tedder 2017). Tapauskohtaisuus tulee huomioida esimerkiksi Paavalin kirjeissä Uudessa Testamentissa, joissa itseasiassa myös kontekstuaalisuus tulee ilmi: Paavali kontekstualisoi evankeliumin eri kansoille hyödyntäen juuri sille kansanryhmälle ymmärrettävää tapaa. (Marttila 2005, 1).

Raamatun käännöstyössä ja lähetystyössä kontekstualisoinnissa on kyse evankeliumin esittämisestä juuri siinä ajassa ja paikassa ymmärrettävällä kielellä ja tavalla. Tätä toteutetaan tutustumalla ympäröivään kulttuuriin ja hyödyntämällä sille tuttuja elementtejä evankeliumin kertomisessa. Ei ole tarkoituksenmukaista vaatia uusia kristittyjä toimimaan samalla kulttuurisella tavalla, kuin esimerkiksi kristityt länsimaisissa toimivat. (Marttila 2005, 2.) Evankeliumin kannalta esimerkiksi jumalanpalveluksen rakenne on toissijaista. Sen sijaan itse evankeliumin sisältöä, eli uskoa, ei tule kontekstualisoida. Usko on evankeliumin muuttumaton ydin, jonka sisältö tulee olla sama kaikkialla (e.mt., 2).

Miten kontekstuaalisuus sitten liittyy seurakunnan toimintaan lähtökohtaisesti kristillisen kulttuurihistorian omaavassa Suomessa? Yhdysvaltalainen pastori Timothy Keller (2012, 14) kertoo oman seurakuntansa Redeemer Presbyterian Church toiminnasta New Yorkin kaupungissa. Yhdysvallat ja Suomi eivät toki ole täysin kulttuurisesti samanlaisia, mutta länsimaina kummatkin omaavat vahvasti kristillisen ja valituksellisen kulttuuriperimän. Siksi koen Kellerin esimerkin olevan olennainen myös Jyväskylän helluntaiseurakunnan näkökulmasta.

Redeemer tavoitti tavallista enemmän nuoria aikuisia, ja eri puolilta tultiin kiinnostuneina kysymään ”mallia” heidän tekemästään työstä. Keller ei kuitenkaan pidä tär-

keänä jakaa Redeemerin toimintamalleja tai työmuotoja, vaan kertoo, miten niihin ollaan tultu. Redeemerissä pohdittiin pitkään kahta asiaa ennen heidän työnsä aloittamista: evankeliumin luonnetta ja sen vaikutusta palvelutyöhön sekä New Yorkin kaupungin kulttuuria. (Keller 2012, 16.) Toisin sanoen pohdinnan alla on kaksi kysymystä. Miten evankeliumin sanoma voitaisiin esittää tässä yhteiskunnassa näille ihmisille parhaimmalla tavalla? Miten palvelutyömme vastaa ihmisten tarpeisiin tässä yhteiskunnassa näille ihmisille parhaimmalla tavalla?

Oman ymmärrykseni perusteella sanoisin, että kontekstualisoinnissa on pohjimmiltaan kyse siitä, miten voitaisiin lisätä seurakunnan saavutettavuutta. Saavutettavuuden osa-alueista etenkin viestinnän saavutettavuus ja sosiaalinen saavutettavuus ovat kontekstuaalisuuden kannalta olennaisia: viestinnän saavutettavuus liittyy evankeliumin esittämisen muotoon ja sosiaalinen saavutettavuus liittyy seurakunnan käytännön toimintaan. Seuraavassa alaluvussa pyrin vastaamaan kysymyksiin, mitkä ovat Jyväskylän helluntaiseurakunnan ”tämä yhteiskunta”, ”nämä ihmiset” sekä heidän tarpeensa. Evankeliumin tutkimisen jätän suosiolla pastoreiden käsiin.

3.5 Jyväskylän nuorisokenttä

”On kyllä oikeen hyvät fiilikset Jyväskylästä, täällä mä oon asunu suurimman osan elämästäni.”

”Paljo porukkaa mut ei oo mitää väentungosta missään. Sellanen elävä.”

”Vielä pari vuotta sitte tuntu vähä turhan isolta. Tuntu vähä siltä että hukkuu massaan, oli vaikee löytää semmosia omantyylisiä kavereita.”

”Mä tykkään siitä miten kompakti tää on, kaikki on lähellä. -- Mun mielestä Jyväskylä on sopivan kokonen kaupunki.”

Jyväskylä on Suomen seitsemänneksi suurin kaupunki (Tilastokeskus 2015), ja sen asukasluvusta 0-28-vuotiaita on 38,8 % (Suomen nuorisotyön tilastot 2015). Koko Suomen asukasluvusta alle 29-vuotiaita on 33 % ja suurimpia kaupunkeja tarkastellessa Jyväskylää enemmän lapsia ja nuoria on ainoastaan Oulussa (40,5 %). Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyön kohderyhmää, 15-28-vuotiaita, on Jyväskylän väkiluvusta 22,6 %, eli noin viidesosa. (Suomen nuorisotyön tilastot 2015.)

”Yliopistokaupunki tulee ensimmäisenä mieleen Jyväskylästä. Ja se et täällä on hirveesti nuoria. -- Tietysti korkeakoulutettuja on enemmän ku sit taas siellä mihin mä oon aiemmin tottunu, tulevat varmaa just koulujen perässä.”

”Toi keskustarakennelma on musta hieno, et tossa on tommonen yks kävelykatu jonka varrella on kaikki.”

Jyväskylässä koululaisia ja opiskelijoita on yhteensä noin 45 000, mikä tarkoittaa noin joka neljättä asukasta (Visit Jyväskylä 2017). Ei siis ole ihmekään, että nuoret näkyvät Jyväskylän katukuvassa. Haastateltavien mukaan nuorisotyylit myös sekoittuvat eikä jyväskyläläisiä nuoria voi niputtaa vain yhdeksi porukaksi.

”Kyllähän täällä on sitä sellasta porukkaa joka... emmä tiä voiko sanoo että spurguilee tuolla menemään. Mutta sitten on myös tosi asiallista porukkaa.”

”Keskustassa näkyy mun mielestä ihan samannäköisiä ihmisiä, just nuoria, emmä tiä mikä se tyyli ois mut osaa kuvata semmoset tietyt instagram-meikit ja nilkat paljaana... Ne on musta ihan hauskan näköisiä ne tytöt ku iso takki ja sit housut loppuu puoleen sääreen. Must tuntuu et tyytit vaihtuu mut ne näyttää ihan samalta ketkä siinä jossain kompassin kulmalla hengaillee.”

”Ne norkuaa tuolla keskustassa. -- Ne on semmosia jotka haluais ehkä olla vähä vanhempia, tai niillä on hirvee kiire kasvaa aikuiseksi. Ja jotenki semmosia tosi kokeilunhalusia, omia rajojaan sillei etsii.”

”Miettii tämmösiä kliseisiä et on hevarit ja punkkarit ja rokkarit ja pissikset, mitä näitä nyt on, nii mun on vaikee jotenki semmosia tunnistaa. -- Ne rajat ei mun mielestä oo niin selkeitä mitä miettii et joskus muutama vuosikymmen sitten oli.”

”Keskustassa näkee räp-henkisiä, saattaa nähä street-henkisiä ihmisiä, mä en nyt tiä niitä tyylilajeja mut niitä on monta erilaista. Vaikee heittää semmosta tietty, et aika niinku monipuolista.”

Jyväskylässä ei ole puutetta nuorille järjestetystä tilasta ja toiminnasta. Esimerkiksi kunnallisia nuorisotiloja on 10 ympäri kaupunkia sekä niiden lisäksi yksi yhdistyspohjalta toimiva nuorisotila. (Nuorten Jyväskylä 2017.) Havaintojeni ja haastattelujen perusteella nuoret eivät kuitenkaan hyödynnä nuorisotiloja paljoa, vaikka myös keskustan lähialueella on kaksi nuorisotilaa: Veturitalit ja Katutaso.

”Missä hengailaan... No kaikki mäkkäri ja BurgerKing ja tämmöset on ehkä. Mut sit jos mä mietin mun kaveripiiriä ni aika paljon mun mielestä ihmisten koton. -- En mä esimerkiksi tiedä yhtään tämmösiä nuorisotaloja tai sellasia.”

”Ainaki siinä Forumilla ja sit Forumin ja Jyväskeskuksen siinä välimaastossa. Siihe oon nyt viime aikoina aika paljo kiinnittäny huomioo et on lisääntyny siinä se nuoriso.”

”Kauppakadulla on ainaki noita terasseja tosi paljon. Kirkkopuisto... -- Vähä tommosta kesäpainotteita, talvella sitte millo missäki. Jossai kavereitten luona tyylii, ainaki mejän porukka ni aina ollaan jonku luona, eihän tuolla oikee...”

”Kesällä mennää aina Tuokkarille, hengaillee rannalle, tai satamaan istumaan.”

”En oo käyny [nuokkareilla], on kyllä kutsuttu mut ei oo sillee ollu aikaa kautta intrestii.”

Harrastusmahdollisuuksia löytyy runsaasti laidasta laitaan urheilusta taiteeseen, myös ilmaiseksi. Niin ikään erilaisia palveluita on tarjolla kohdennetusti nuorille oikeastaan mihin tahansa nuorten kohtaamiin asioihin. (Nuorten Jyväskylä 2017.) Lukio-opintoja voi suorittaa erilaisin painotuksin esimerkiksi ilmailulinjalla, musiikkilinjalla, urheilulukiossa sekä IB- eli kansainvälisellä linjalla (Jyväskylän lukiokoulutus 2017) ja ammattiopistossa on tarjolla yhteensä 22 eri alan perustutkintoa sekä muita mahdollisuuksia (Jyväskylän ammattiopisto 2017). Erityisiksi Jyväskylä-jutuiksi haastateltavat mainitsivat mm. wake board-pisteen Jyväsjärvellä, geokätköilyn ja parkourin.

”Kasvava kaupunki nii aina enemmän ja enemmän tekemistä, kesällä kaikkii festareita ja tapahtumia.”

”Täällä on kyllä tosi hyvät keikkamahollisuudet käydä kuuntelee musaa.”

”Must tuntuu et kaikki käy salilla. Et se on semmonen et ’mä käyn salilla’ ja vaik et käviskään niin sit sulla on semmoset salivaatteet päällä.”

”Jääkiekkohan täällä pelataan myös paljon mut sit mä oon ite myös pelannu jääkiekkoo nii toisaalta tiian sitä jääkiekkopiiriä. Ja nyttemmin noissa tanssipiireissä nii kyllähän täällä tanssijoitaki on tosi paljo.”

”Tosi monella on joku urheiluharrastus. Edelleen nyt on nää kaikki mopoharrastelijat sun muut, ei nyt mitää yhtä tiettyä [tekemistä] sillee oo.”

”Semmonen höntsäily on kanssa, kaikissa lajeissa, olipa se jalkapallo tai sähly tai jääkiekko tai mikä vaan, semmosta pipolätkää ja sellasta.”

Myöskään kristillisestä toiminnasta ei ole puutetta: Jyväskylän evankelisluterilainen seurakunta järjestää nuorteniltoja ja muita tapahtumia ympäri kaupunkia (Jyväskylän seurakunta 2017). Kristillistä nuortentoimintaa järjestävät myös muut seurakunnat ja kristilliset yhdistykset: Evankelisluterilainen Kansanlähetys, Evankelisluterilainen Opiskelija- ja Koululaislähetys, Jyväskylän Ortodoksinen seurakunta, Jyväskylän Rauhanyhdistys / Iestadiolainen seurakunta, Jyväskylän Vapaaseurakunta, Kansan Raamattuseura, Missio Church, Pyhän Olavin seurakunta / katolinen seurakunta ja Satamaseurakunta (Uskovaiset nuoret 2017). Jyväskylässä on myös kristillinen tanssikoulu (More than dance 2017).

”Tuntuu väärältä sanoa et mä harrastan seurakuntaa mut se on kumminkin et jos mä mietin sellasta lokeroo, mihin mun vapaa-ajassa ehkä menis joku harrastus, nii kyl mä täällä sen lokeron täytän.”

Jyväskylän nuorten tapahtumakalenterin (Nuorten Jyväskylä 2017) perusteella näyttää siltä, että Jyväskylässä eri ole toista niin paljon nuoria yhteen keräävää ja viikoittain järjestettävää nuortentapahtumaa, kuin Tukikohta-jumalanpalvelus. On mahdollista, että kaikki tapahtumat eivät näy samassa kalenterissa (kyseisessä kalenterissa ei esimerkiksi ole lainkaan hengellisiä nuortentapahtumia). Voidaan kuitenkin olettaa, että Tukikohta on yksi suurimmista Jyväskylässä järjestettävistä viikoittaisista nuorille suunnatuista tapahtumista, joka on kaikille avoin, maksuton, järjestetään kaupungin keskustassa ja sopii myös alaikäisille.

3.6 Osallisuus ja sitoutuminen

Haastattelun yhtenä teema-alueena on osallisuus ja sitoutuminen, mikä pohjaa toiseen tutkimuskysymykseen: ”mikä on saanut nuoret sitoutumaan seurakunnan toimintaan?”. Halusin selvittää niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat positiivisesti toiminnassa mukana pysymiseen. Samalla oli tarkoitus kartoittaa niitä seurakunnan toimintamuotoja, joihin uudet ovat päässeet helposti mukaan, eli jotka ovat saavutettavia.

Osallisuus-termiä on hankalaa määritellä. Sillä voidaan sanoa olevan kolme merkitystä: osallistuminen toimintaan ja päätöksentekoon, osattomuuden puuttuminen eli

osallisena oleminen sekä oman äänen kuuluville saaminen ja kokemus kuulluksi tulemisesta (Nivala & Ryytänen 2013, 12-14). Osallisuutta ei tapahdu ainoastaan yksilössä itsessään, vaan se on ihmisen ja yhteisön suhteessa tapahtuva kokemus, jossa sillä on kolme ulottuvuutta: yhteisöön kuuluminen, sen toimintaan osallistuminen sekä kokemus osallisena olemisesta yhteisössä (e.m.t., 26).

Osallisuus on siis tuntemisen, kuulumisen ja tekemisen muodostama kokonaisuus, jossa ”keskeistä on luottamus, sitoutuminen ja kuulluksi tuleminen” (Jämsén & Pyykönen 2014, 9). Toisaalta osallisuuden kokemuksella on myös vaikutus yhteisöön sitoutumiseen: osallisuuden tunteeseen liittyy vahvasti voimaantumisen kokemus (e.m.t., 9), mikä puolestaan vaikuttaa sitoutumiseen: vahva voimaantuminen johtaa vahvaan sitoutumiseen (Siitonen 1999).

Sitoutumisesta puhutaan hyvin erilaisissa yhteyksissä, esimerkiksi sitoutumisesta parisuhteeseen, työhön, yhteisöön tai hoitoon. Etenkin työhön tai työyhteisöön sitoutumista on tutkittu runsaasti, mutta myös seurakuntaan sitoutumisen syitä on jonkin verran tutkittu. Esimerkiksi eräässä brittiläisessä tutkimuksessa (Evangelical Alliance 2015, 14-16) tutkittiin nuorten aikuisten sitoutumista ja syitä kirkossa käymiseen. Tässä tutkimuksessa tarkoitan sitoutumisella aktiivista osallistumista seurakunnan tilaisuuksiin ja jonkinasteista vastuunkantamista tai vapaaehtoistyötä.

Myös omistajuuden tunne liittyy vahvasti osallisuuteen ja sitoutumiseen. Psykologinen omistajuus tarkoittaa mielentilaa, jossa yksilö tuntee omistajuuden kohteen olevan ”hänen”. Kokemuksen ytimessä on omistushalun lisäksi psykologinen side kohteeseen. (Tieteen termipankki 2017.) Tutkimuksissa on arvioitu omistajuuden kokemuksella olevan merkittävä vaikutus halukkuuteen sitoutua esimerkiksi työhön. Omistajuutta, kuten osallisuuttakaan, ei kuitenkaan synny ilman yksilön halukkuutta.

Osallisuus ja sitoutuminen kulkevat vahvasti käsi kädessä. Osallisuuden kokemus lisää halukkuutta sitoutua, ja sitoutuminen puolestaan edesauttaa osallisuuden kokemista. Osallisuutta edistettäessä vastuu ei siis ole pelkästään yhteisöllä, vaan yksilön on itse otettava askeleita kohti yhteisöä voidakseen tulla osalliseksi. Yhteisön vastuulla on kuitenkin luoda osallisuuden kokemiselle tilaa: matalan kynnyksen osal-

listumismahdollisuuksia, erilaisia keinoja antaa palautetta ja vaikuttaa yhteisön toimintaan sekä tasapuolisesti yhdenvertaista ilmapiiriä.

4 TUTKIMUKSEN KULKU

Opinnäytetyön tekeminen alkoi syksyllä 2016, mutta varsinainen työskentely tapahtui keväällä 2017. Opinnäytetyön ideapaperi valmistui joulukuussa 2016 ja opinnäytetyösuunnitelma tammikuussa 2017. Suunnitelman valmistuttua aloitin tietoperustan kokoamisen ja haastattelujen suunnittelun, mitkä myös tukivat toisiaan. Halusin toteuttaa haastattelut aikavälillä helmikuu-maaliskuu, sillä kuuden haastattelun litterointi ja analysointi veisi aikaa.

Haastattelun rungon kasasin yhteistyössä nuorisopastori Jani-Matti Korpelan kanssa. Luin aiheeseen liittyviä opinnäytetöitä ja muuta tietoperustaa, ja aina keksiessäni uuden kysymyksen lisäsin sen haastatteluun suunnitelmaan (liite 1). En kuitenkaan halunnut toteuttaa haastatteluja lomakemaisesti kysymyksiä paperista lukien, vaan halusin tilanteen olevan mahdollisimman vapaamuotoinen. Tutkimuskysymysten pohjalta haastatteluun suunnitelmaan muotoutuivat selkeät teemat:

- Jyväskylän nuorisokenttä
- Alustus: käsitteet ja haastateltavan tausta
- Jyväskylän helluntaiseurakunta
- Hellarikulttuuri vs. muu maailma
- Osallisuus ja sitoutuminen

Haastatteluun suunnitelman valmistuttua toteutin yhden koehaastattelun kohderyhmään kuuluvalla ystävälläni. Suunnitelmaan ei tarvinnut tehdä koehaastattelun jälkeen muutoksia, mutta jälkikäteen ajateltuna minun olisi kannattanut valita toinen henkilö koehaastatteluun. Olin kertonut etukäteen melko paljon ystävälleni tutkimuksesta, mikä oli syynä siihen, etten valinnut häntä varsinaiseksi haastateltavaksi. Varsinaisissa haastattelutilanteissa olin lopulta hieman yllättynyt, kun kysymykset eivät lopul-

ta auenneetkaan välittömästi haastateltaville. Muutaman tarkentava kysymys kuitenkin poisti ongelman, ja viimeisissä haastatteluissa olin jo varautunut paremmin.

4.1 Haastateltavien valinta

Seurakunnan nuorisotyö koskettaa 12-35-vuotiaita nuoria ja nuoria aikuisia. Nuorisotyön toimintoja on monia, ja niiden kaikkien tutkiminen ei ole missään nimessä mahdollista yhdessä opinnäytetyössä. Seurakunnan varkki-illoissa käyvät 12-15-vuotiaat nuoret ovat pääasiassa mukana seurakunnan toiminnassa vanhempiensa kautta, joten he eivät olleet osa aineistoa. Rajasin tutkimukseni koskemaan pääasiallisesti nuorten jumalanpalvelus Tukikohtaa, jonka kohderyhmä ovat 15-35-vuotiaat nuoret ja nuoret aikuiset. Olisin halunnut haastatella jotakuta uutena mukaan tullutta, joka nykyään käy pääasiallisesti Tukikohdan sijaan esimerkiksi KB-illoissa, mutta en löytänyt sellaisia henkilöitä.

Siirtyminen kristillisestä seurakunnasta toiseen, jopa helluntaiseurakuntien sisällä, on toki omanlaisensa muutos, mutta tähän tutkimukseen kaipasin kokemuksia karismaattisen kristillisen yhteisön ulkopuolelta mukaan tulevilta. Pyrin saamaan haastateltaviksi mahdollisimman eri ikäisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia, jotka ovat tulleet toimintaan mukaan hiljattain, esimerkiksi kahden vuoden sisällä. Henkilön sukupuolella ei välttämättä ole tutkimuksen kannalta väliä, mutta halusin silti haastatella sekä miehiä että naisia. Myös muun sukupuoli-identiteetin omaavien ihmisten haastattelu olisi ollut tutkimuksen kannalta kiinnostavaa, mutta tällä hetkellä seurakunnassa käyvistä nuorista kukaan ei ole julkisesti muuta sukupuolta. Kiinnostavaa olisi ollut myös haastatella henkilöitä, jotka ovat lakanneet käymästä seurakunnassa, ja tarkastella kehitystyötä siitä näkökulmasta. Haastateltavien löytäminen ja mukaan saaminen olisi kuitenkin todennäköisesti ollut liian haastavaa.

Helluntaiseurakunnan jäsenyydellä ei ole tutkimuksen kannalta merkitystä, sillä kaikki seurakunnan aktiiviset toimijatkaan eivät kuulu nimellisesti juuri tähän seurakuntaan. Tutkimuksen taustalla olevan lähetyskäskyn noudattamisen kannalta ei ole merkitystä, mihin seurakuntaan uutena tullut henkilö lopulta päättää sitoutua, kunhan löytää oman kotinsa ja paikkansa. Osa haastateltavista olikin sitoutunut tällä hetkellä toi-

seen kristilliseen seurakuntaan, mutta ensimmäiset kokemukset karismaattisesta kristillisyydestä olivat Jyväskylän helluntaiseurakunnasta. Heidän haastatteluistaan sai hyvää erilaista näkökulmaa osallisuuteen ja sitoutumiseen vaikuttaviin asioihin.

Määrittelemäni kohderyhmä osoittautui sen verran kapeaksi, että kuuden haastateltavan löytäminen tuntui hetken haastavalta. Jouduin hölläämään alkuperäisistä kriteereistäni siten, että haastattelin myös hieman pidempään mukana olleita sekä sellaisia nuoria, jotka olivat aiemmin käyneet aktiivisesti luterilaisessa seurakunnassa. Totesin, että evankelisluterilaisen kirkon toiminta, etenkin rippikoulutoiminta, on niin laajaa, että käytännössä lähes jokaisella nuorella on jonkinlainen kokemus luterilaisesta kirkosta. Viidellä haastateltavista kokemusta oli enemmänkin: moni oli aiemmin osallistunut aktiivisesti kirkon leireille, isostoimintaan tai nuorteniltoihin.

Neljää haastatelluista pyysin itse haastatteluun, sillä tiesin heidän sopivan kohderyhmään melko hyvin. Kaksi haastateltavaa löysin seurakunnan aktiivisten jäsenten kautta kertomalla heille opinnäytetyöstäni. He tiedustelivat kontakteistaan ennakkoon kiinnostuneita ja linkittivät minut heidän kanssaan, jotta sain itsekkin kertoa heille haastattelusta ennakkoon. Luulen edeltävän kontaktin olleen tärkeää haastattelujen sujuvuuden kannalta, sillä sitä kautta haastateltavat tiesivät minun tekevän opinnäytetyötä ja toimivan näin ollen tieteellisesti luottamuksellisesti.

Haastateltavien iät vaihtelivat 20-25 vuoden välillä. Haastateltavistani neljä olivat naisia ja kaksi olivat miehiä. Haastateltavista neljä oli kotoisin Jyväskylästä tai sen lähikunnista ja kaksi olivat muuttaneet tänne vuosina 2012 ja 2013. Kahdella haastateltavista oli ennen helluntaiseurakuntaa vähäistä kokemusta myös muista karismaattisista suunnista ja kaksi haastateltavaa koki kotiseurakunnakseen tällä hetkellä jonkin muun kuin Jyväskylän helluntaiseurakunnan.

Kontakti helluntaiseurakuntaan oli syntynyt vuosien 2013-2017 välillä – pisimpään mukana olleella oli kokemusta neljän vuoden ajalta ja vähimmän aikaa mukana olleella vain muutama kuukausi. Pisimpään mukana olleen haastattelu kesti 1,5 tuntia ja vähiten mukana olleen 40 minuuttia, muut haastattelut kestivät noin tunnin. Uskon persoonalla, haastattelutilanteen spekseillä sekä sitoutumisen määrällä olleen myös

merkitystä haastattelun pituuteen, mutta mukanaoloaika vaikuttaa luonnollisesti kokemusten määrään. Mitä enemmän kokemuksia, sitä enemmän jaettavia ajatuksia.

4.2 Haastattelujen toteutus

Ennen haastattelua kerroin haastateltavalle päällisin puolin opinnäytetyöni aiheesta sekä haastattelun rakenteesta. Osa haastateltavista halusi kuulla enemmän, jolloin myös kerroin enemmän. Vältin kuitenkin tarkkojen kysymysten kertomista etukäteen, sillä halusin vastausten olevan mahdollisimman spontaaneja, ja mielestäni se toimi hyvin. Spontaanius varmisti kokemusten vilpittömyyden ja todenmukaisuuden – jos olisin kertonut kysymykset etukäteen, olisin kenties syöttänyt haastateltavalle liikaa mielikuvia ja vaikuttanut muistojen todenmukaisuuteen.

Toteutin haastattelut Jyväskylän helluntaiseurakunnan tiloissa, jotta haastateltavan olisi helpompi eläytyä kokemuksiinsa. Ratkaisu osoittautui mielestäni toimivaksi. Halusin tilaksi pääsalin, jossa Tukikohta-illatkin järjestetään, mutta kaksi haastatteluista jouduin siirtämään toiseen tilaan pääsalin ollessa varattu. Yhden haastattelun toteutin myös Skypea välityksellä, sillä haastateltava oli sillä hetkellä ulkomailla, ja se tuntui ymmärrettävästi vaikuttavan haastateltavan keskittymiseen. Nauhoitin haastattelut ystävältäni lainaksi saamallaani nauhurilla, joka osoittautui todella laadukkaaksi välineeksi. Yksi haastattelu oli huomaamattani päättynyt haastattelun loppuvaiheessa kesken, sillä olin unohtanut varmistaa paristojen riittävyden.

Haastattelutilanteet etenivät pääasiassa suunnitelman (liite 1) mukaisesti: haastattelu alkoi keskustelemalla Jyväskylästä, sen nuorisokentästä sekä puhumalla käsitteet auki. Jyväskylästä keskusteleminen toimi yhtä aikaa hyvänä alustuksena nuoriin ja kulttuuriin liittyvistä asioista keskustelemiseen sekä aineistonkeruuna luvussa 3.5 esittelemääni Jyväskylän nuorisokenttään.

Kaikkia kysymyksiä ei käyty läpi jokaisessa haastattelussa, esimerkiksi ennakkokäsitteitä helluntailikkeestä kaikilla haastateltavilla ei ollut. Osan kanssa palattiin ensimmäisiin kokemuksiin sitä mukaa kun muistoja tuli mieleen lisää. Jotkut suunnittelemani kysymykset sivuutin myös siksi, että haastateltava ei tuonut niitä itse millään

tavalla ilmi: esimerkiksi sukupuoleen liittyvistä asioista ei puhuttu kuin yhden haastateltavan kanssa. Perustelen ratkaisuni sillä, että esittämällä tarkkoja kysymyksiä vastausten spontaanius olisi voinut kärsiä.

Monet haastateltavat alkoivat alustuksen aikana jo luonnostaan kertoa omasta taustastaan ja keskustelu lähti etenemään sujuvasti. Yritin parhaani mukaan olla keskeyttämättä haastateltavia, vaan esitin tarkentavia kysymyksiä vasta lauseen loppuun. Toisinaan halusin palata jonkin aiheen äärelle vielä uudestaan, mutta mielestäni tilanteet etenivät luonnollisesti. Missään vaiheessa haastateltavat eivät ajautuneet puhumaan täysin aiheen ulkopuolelta.

Totesin, että haastatteluprosessin ollessa kesken en halua perehtyä samalla uuteen tietoperustaan, jotta toteutan haastattelut mahdollisimman yhtäläisellä tiedon määrällä. Toki jokaisesta haastattelusta heräsi paljonkin ajatuksia, mutta pyrin siirtämään niiden käsittelyn vasta haastattelujen purkuvaiheeseen. Nauhojen purun aloitin jo ennen viimeistä haastattelua, jotta osaisin kiinnittää paremmin huomiota esimerkiksi kysymyksenasetteluihin tai muihin haastattelutilanteeseen vaikuttaviin asioihin.

4.3 Haastatteluaineiston analyysi

Totesin ensimmäisen litteroinnin jälkeen, että sanatarkka litterointi on tutkimuksen kannalta merkityksentöntä. Päätin siis muiden haastattelujen kohdalla litteroida ainoastaan tutkimuksen kannalta olennaisimmat kohdat. Sanatarkat ilmaisut jätin kirjaimatta ylös, lukuun ottamatta niitä kohtia, joita lainaan tässä työssä. Minun olisi myös kannattanut tehdä litteroinnit heti haastattelutilanteen jälkeen tuoreeltaan, sillä muutamien päivien jälkeen en enää muistanut niitä olennaisimpia kohtia. Tähän minulla ei kuitenkaan aikataulullisista syistä ollut mahdollisuutta.

Litterointeja tehdessäni huomasin muitakin aloittelijan virheitä, joita olin haastattelutilanteessa tehnyt. Etenkin minulle tuttua ihmistä haastatellessani unohdin esittää tarkentavia kysymyksiä niistä asioista, jotka olivat itsellenikin tuttuja. Näin ollen en saanut kaikista asioista tai kokemuksista haastateltavan omaa kuvausta. Todennäköisesti oma kuvaukseni on saman sisältöinen, mutta tutkimuksen luotettavuuden näkö-

kulmasta minun olisi kannattanut pyytää haastateltavia itsejään kuvailemaan asia tai kokemus tarkemmin. Lisäksi puhuin monesti ”meidän seurakunnasta”, mikä toki pitää paikkaansa, mutta ei oikein sovi tutkijan ulkopuolisen tarkastelijan rooliin.

Teemahaastattelu analysoidaan useimmiten teemoittain (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006). Purettuani haastattelunauhut tekstiksi loin erilliseen tiedostoon taulukon, jossa ylhäältä alas kulkivat eri teema-alueet ja vasemmalta oikealle haastateltavat. Yhteen ruutuun tuli, mitä haastateltava oli sanonut kyseessä olevasta teema-alueesta. Osan teema-alueista jaoin useampaan osaan, sillä tutkimuksen aikana esimerkiksi ennakkotiedot ja -oletukset nousivat uutena teema-alueena. Teemahaastatteluun perustuvan tutkimuksen luonteeseen kuuluukin, että aineiston analyysivaiheessa tutkijan ennakkoon asettamat teemat voivat vaihtua paremmin tutkimuskysymykseen vastaaviksi (e.mt., 2006).

Taulukon muistiinpanoista samalla sivulla näki jokaisen haastateltavan kommentit kyseisestä teema-alueesta, ja ne oli helppoa koota tuloksiksi. Taulukon avulla huomasin myös paremmin niitä asioita, jotka toistuivat useammassa eri haastattelussa tai toisaalta erosivat toisistaan. Joidenkin muista kokemuksista eriävien kokemusten kohdalla tuon mahdollisimman nimettömästi ilmi kyseessä olleen haastateltavan lähtökohtia, jotka selittävät kokemuksen erilaisuutta. Sitaattien käyttöä tutkimuksissa tulee yleensä harkita tarkkaan (e.mt., 2006), mutta tässä tutkimuksessa halusin hyödyntää niitä erilaisten kokemusten kuvaamiseksi ja esiin tuomiseksi.

4.4 Havainnointi

Tässä tutkimuksessa havainnointi ei ole kovin suuressa roolissa aineistonkeruussa. En ole esimerkiksi tehnyt paljoa kenttämuistiinpanoja havainnointiin liittyen. Tietoperustassa, tulosten purussa ja etenkin kehitysehdotuksissa mainitsen kuitenkin useita asioita, jotka pohjaan pääasiassa omiin havaintoihin. Jyväskylässä kasvaneena olen hyödyntänyt havainnointia nuorisokenttää kuvatessani. Helluntaiseurakunnista ei myöskään ole paljoa tutkittua tietoa, joten havainnot ovat auttamassa tutkimuksen lukijaa tuomalla konkreettisia esimerkkejä Jyväskylän helluntaiseurakunnasta.

Tulosten purussa hyödynnän havainnointia siten, että pohdin haastatteluissa esille tulleita asioita omien ja ystävieni kokemusten valossa. Aloittelevan haastattelijan virheitä tehneenä unohdin toisinaan pyytää haastateltavaa itse kuvailemaan ilmiötä, jotka ovat minulle itselleni tuttuja. Esimerkiksi haastateltavan sanoessa ”sä varmaan tiedät, millaista mä tarkoitan” minun olisi pitänyt sanoa ”tiedän, mutta kuvaile silti”. Nyt joudun vain luottamaan siihen, että varmasti tiesin mitä haastateltava tarkoitti, ja kuvailemaan ilmiötä omien havaintojeni pohjalta.

Kehitysehdotuksia minulle tuli jonkin verran mieleen jo aiemmin, kun olin seurakunnalla kehittävässä harjoittelussa. Lisäksi olen kirjannut ylös joitakin muiden seurakuntalaisten esittämiä kehitysehdotuksia tai jonkun toisen idean perusteella minun jatkamiani kehitysehdotuksia. Luvussa 6 pyrin kehitysehdotusteni kohdalla erittelemään, mihin ehdotukseni pohjaa – haastateltavan antamaan ideaan, havaintoon jonkun toisen seurakuntalaisen esittämästä ideasta vai omaan ideaani.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET JA POHDINTA

Tässä luvussa kerron tutkimuksen aikana kerätyn haastattelu- ja havainnointiaineiston tuloksista teema-alueittain. Teema-alueet ovat ennakkotiedot- ja oletukset, ensimmäiset kokemukset, seurakuntakulttuuri, osallisuus ja sitoutumisprosessi sekä palaute seurakunnalle.

Alkuperäisessä tutkimussuunnitelmassa en kiinnittänyt huomiota uusina mukaan tulleiden ihmisten aiempiin käsityksiin. Haastattelusuunnitelmaa tehdessäni ajattelin vain hieman sivuta aiheetta samalla, kun kartoitan haastateltavien taustaa. Tietoperustan karttuessa koin kuitenkin etenkin viestinnän saavutettavuuden näkökulmasta ennakkotietojen ja varsinkin -oletusten olevan todella mielenkiintoinen tutkimuskohde. Ennako-oletusten murtaminen nousi vahvasti esiin myös erään haastateltavan palautteessa, mihin palaan luvussa 6.1.

5.1 Ennakkotiedot ja -oletukset

”Jotenki mulla on tavallaa ollu uskovaisista semmonen kuva että niillä on hirveesti sääntöi. Se varmaa vaikuttaa et mun koulussa ja paikkakunnalla oli suurin osa lestadiolaisia, nii on just jääny mielee et niillä oli paljon sääntöjä, et ne ei saanu kattoo telkkaria ja ei saa käyttää alkoholia. Ei saa tanssia ja nii edelleen.”

Haastateltavista kaikki olivat osallistuneet koulussa uskonnonopetukseen ja käyneet evankelisluterilaisen seurakunnan rippikoulun. Kaikilla oli siis jonkinlainen käsitys kristinuskosta. Ennakkotietoja helluntailaisuudesta koettiin kuitenkin olleen vain vähän, ja kaikki tiedot olivat pääasiassa koulussa opittuja tai muilta kuultuja. Koulussa opittu tieto käsitti lähinnä, että helluntailaisuutta on olemassa ja että se on herätysliike. (Tosin Suomessa herätysliike viittaa yleensä evankelisluterilaisen kirkon sisällä toimivaan liikkeeseen, mitä helluntailaisuus ei ole.)

”Evlut-seurakunnassa tunnutaan pitävän helluntailaisuutta vähä friikkinä. Mä muistan sillonki ku oltiin meidän seurakunnassa ja siel oli vähä hellarinuorii ni me oltii et ’noi on noita hellareita’. -- Mun yks kaveri rakastu 17-vuotiaana mieheen joka on hellareilta, nii sit me kysyttii kaikkee et onks se joku lahkolainen.”

”Varmaa aikasemmin ennen ku ite tuln uskoon ni oli just silleen et helluntailaiset on... jotai niiku ylihengellisiä.”

Osa haastateltavista sanoi saaneensa muiden ihmisten puheista joitakin ennakkooletuksia, jotka antoivat pikemminkin negatiivissävytteisen kuin positiivisen vaikutelman. Siksi ensimmäistä kertaa helluntaiseurakuntaan tullessaan jotkut haastateltavat olivat ymmärrettävästi hiukan varuillaan. Ennakkooletukset olivat kuitenkin suurimaksi osaksi kokemusten karttuessa murtuneet – vaikka joiltain osin ne toki pitävät paikkansakin. Helluntailaiset ovat esimerkiksi evankelisluterilaisiin verrattuna huomattavasti karismaattisempia, ”hihhuleita”. Havaintojeni mukaan osa helluntaiseurakunnassa käyvistä nuorista myös kutsuvat itse itseään hyväntuulisesti hihhuleiksi.

”Olin kuullu vähän että se on vähän semmosta, no ikävä sanoo hihhulihommaa, mut siis mä en oikeen keksi miten sen voi pukee sanoiks. Just että yritetään käännöyttää kaikki jotka sinne tulee. Et vähän sillee varauksella tuln sillon ekalla kerralla, että tuun nyt kattomaan. Mut ei se sit vahvistanu niitä mitä oli kuullu.”

”En pidä tätä enää lahkona, en pidä outoina ihmisiä jotka täällä käy, ja siis mulla oli jotenki sillee tosi... oikee hävettää miten semmonen suppee ja tosi kummallinen kuva. Ni onhan se tottakai murtunu iha täysin.”

Osa haastateltavista oli ollut jo ennen helluntaiseurakuntaan tuloaan vähäisissä kosketuksessa karismaattisuuteen. Kaksi haastateltavaa nimesi helluntailaisia ystäviä tai sukulaisia, ja osalla oli kokemusta jostakin muusta karismattiseen kristillisyyteen liittyvästä asiasta. Osa oli myös kuullut tai nähnyt, että karismaattisuuteen liittyy esimerkiksi käsien kohottaminen, jolloin sen näkeminen paikan päällä ei tuntunut niin hämmentävältä. Eräs haastateltava oli myös ollut lapsena helluntaiseurakunnan leirilä sukulaisten kautta, mutta kokemuksesta huolimatta tai juuri sen takia hänelläkin oli ennako-oletuksia. Hän koki kuitenkin olleen enemmän kiinnostunut kuin varautunut.

”Mä luulen et jos mä oisin tullu suoraan tänne, nii se ois ollu tosi paljon isompi shokki.”

”Mä oon miettiny, että minkä verran mun hengellisestä käytöksestä ns on sitä mitä mä oon oppinu, ja minkä verran on oikeesti Pyhän Hengen vaikutusta, nii se on mulle hirveen iso että mä oon saanu tavallaan kokemuksen Pyhästä Hengestä [katsomalla videon eräästä seurakunnasta] ilman että... mä en oo mallioppinu sitä, vaan se oli todella aito kokemus.”

Eräs haastateltava kertoi oman hengellisen taustansa sijoittuvan kokonaan eri uskontojen kentälle. Hänen tarinansa erottui muiden haastateltavien joukosta, sillä hänellä oli jo ennestään yliluonnolliseen viittaavia kokemuksia, joiksi myös karismaattisuuteen liittyvät kokemukset Pyhän Hengen kokemukset voidaan rinnastaa. Haastateltava lähestyi kristinuskoa ja seurakuntaa eri näkökulmasta, sillä hän kertoi alkuaikoina sekoittaneensa kristinuskoon ja muihin uskontoihin liittyviä kokemuksia toisiinsa. Helluntailaisuudesta hän ei tiennyt mitään ennen seurakunnassa vierailuaan, mutta hänellä oli jo sitä ennen kokemuksia toisesta karismaattisesta seurakunnasta.

5.2 Ensimmäiset kokemukset

”Äsköseen mielikuvaan nojaten en ollu mitenkää innoissani, et miks mä lähtisin mihinkää hellareille et en todellakaa lähe, se on se joku lahkomeininki. Sit se [ystävä, joka pyysi seurakuntaan] sano et 'ei oo lahkomeininki, siel on oikeesti tosi kivaa'.”

Kaikki haastateltavat olivat tulleet ensimmäistä kertaa Jyväskylän helluntaiseurakunnan tilaisuuteen jonkun helluntaiseurakunnassa käyvän ystävänsä kanssa. Kaikki haastateltavat olivat joko keskustelleet uskonasioista tai käyneet yhdessä jonkun toisen seurakunnan – useimmiten evankelisluterilaisen seurakunnan – tilaisuuksissa ystävänsä kanssa, joka sitten oli pyytänyt tai ehdottanut haastateltavalle vierailua Tukikohta-illassa. Yhtä haastateltavista oli pyydetty jo aiemmin, mutta hän ei ollut halunnut. Tästä ja muista havainnoistani päätellen suurin osa seurakuntaan uutena tulevista päätyvät tulemaan ystävien kautta ja heidän kanssaan – eivät ainoastaan omasta kiinnostuksestaan kumpuavasta päätöksestä yksinään.

”Se [ystävä] sano yhtenä iltana et ’välillä oon käyny hellareilla, että sielläki on siisti meno’.”

”Mun kaveri siis tunsu [erään ihmisen seurakunnalta] ja oli käyny helluntaiseurakunnassa ja vapaaseurakunnassa, ja mä olin sillee et mäki haluan, et mua kiinnostaa kans. -- Mut en oikeestaan ees tiä et miks mä helluntaiseurakuntaan menin mut jotenki mä vaan tiesin että ei luterilaiseen, että en mä siitä voi saada mitään.”

”Mä koen et siinä [evankelisluterilaisen paikalliseurakunnan toiminnassa] on semmonen joku ikäaukko vähän niinku, että on ne nuoret ja sitte aikuiset mut nuorille aikuisille ei oikee oo mitää ni oikeestaa just senki takia mä oon sit täällä käyny. Tääl on enemmän sitte ehkä omalle ikäluokalle. -- Meillä oliki [tutun kanssa] vähä enemmän yhteisiä asioita ku oltii aateltu ni sitte se ehotti, että lähkö sen kanssa tänne.”

Vain yhdelle haastateltavista ensimmäinen vierailu Jyväskylän helluntaiseurakunnassa oli ollut todella hämmentävä, jopa ahdistava kokemus. Sinä kertana puheen sisältö liittyi rahaan ja antamiseen, minkä haastateltava oli kokenut todella hämmentäväksi. Lisäksi silloin oli sattunut välikohtaus, jossa eräs paikalla olleista nuorista sai psykoottisen kohtauksen ja huusi haastateltavan mukaan esimerkiksi haluavansa tappaa itsensä. Haastateltavan kuvauksen mukaan tilanne oli todella ahdistava, mutta hoidettiin hänen mielestään kuitenkin hyvin. Lisäksi hänen mukaan ollut helluntailainen ystävä selitti, että seurakunnan toiminta ”ei ole mitään rahankeräystä”, vaan raha vain oli sillä kerralla aiheena.

”Saatiin ne uusien pussukat ja sit sielt tuli joku semmonen lappu tyyliin että- ei nyt iha näillä sanoilla mut jotenki että ’olet osa perhettä’ tai jotkut semmoset tosi mahtipontiset ja mä olin vaa et mä en halua olla osa tätä perhettä, mä en tuu tänne enää ikinä käymään, jotain ihme rahankeruumeininkiä ja jotai tyyppelijä jotka huutaa täällä itsensä tappamisesta. -- Sit toinen kerta oli tosi hyvä, et itseasiassa se oli nii hyvä et mä en ees muista mitä siellä käsiteltiin ku mä vaan mietin et onpa tää hieno paikka.”

”Tosi paljon laulettiin ja sen mä muistan ku kysytää aina että onko uusia ni sit sai semmosen pienen pussukan jossa oli joku laku ja tarkempaa infoo. -- Tosi hämmentävä on ehkä se kaikista kuvastavin sana. Jotenki ajatteli et kaikki kaikki kristinuskon semmoset alalohkot on aika samanlaisia kuitenkin mut sit koki et se on jotenki täysin erilaista ku mihin on tottunu. Et se oli niinku tosi erilainen kokemus. Et ku on tuolla luterilaisen kirkon nuorten jutuissa ni on tottunu siihe et osaa kaikki sanat ulkoo kaikista lauluista ni jotenki aatteli et täälläki varmaa lauletaa niitä samoja mut sit tuli iha kaikkii uusia. Mut oon tosi paljon kyllä lauluista tykänny.”

Suurin osa haastateltavista oli kokenut ensimmäiset kertansa pääasiassa positiivisena. Haastateltavat mainitsivat kiinnittäneensä huomiota musiikkiin ja lauluihin positiivisena asiana. Eräs haastateltava mainitsi, että hän halusi ensimmäiset kertansa istua parvella poissa muiden näkyviltä, sillä musiikki oli kokonaisuutena niin koskettavaa, että hän alkoi itkää. Hän kuitenkin koki itkemisen puhdistavana ja korjaavana asiana, että sen jälkeen ”ei enää ollut rikki jostain kohtaa”.

”Tultii sisälle ja mä olin sillee et voidaanks me mennä tonne ylös [parvelle], koska mulla oli aina sillee et ku näitä ylistyskappaleet soi mua rupes itkettää iha hirveesti. Tietysti Jeesus halua vapauttaa kahleista ja tälle. No sitte, me oltii tuolla ylhäällä ja siellä koitin olla, pidättelin itkua et ’ei ollenkaa’, en halunnu. -- Sit se sano et ’kyl must tuntuu et pitäs mennä toho etee’ ja sit mentii toho oikeelle ja sitte me oltii siinä ja musiikki soi ja mä vaa rupesin itkemää ja sit mä rupesin itkemää iha huolella. Tyylii, emmä tiä, varmaa miljoona kahletta katkes samaa aikaa.”

”Muistan et se oli todella semmosta tunnepitosta se ensimmäinen kevät, mä itkin joka kerta. Mut sit mä muistan et ku kesätukarit alko ja ei ollukkaan värivaloja ja kaiken maailman juttuja, ni mä olin ihan et ’miksei Pyhä Henki ole täällä’. -- Et sit ku ei yhtäkkii itkettänykään enää ni mä olin ihan et ’mitä tää tarkoittaa’.”

”Se ku ihmiset nousee ylistämään Jumalaa ja nostaa käsiä. Sitä ku ei ollu aiemmin nähny ni oli eka sillee et miks noi tekee noin, sitte tajus että ’aa täs on nyt tästä kyse’. -- Just ehkä siitä et haluaa sellasen vahvemman yhteyden saada Jumalaan ja ehkä sellasen vahvemman ylistämisen, tai jotenki. Et sit ehkä saa paremmin, tai et ku antaa nii sais niiku takasi päin myös.”

Osa haastateltavista mainitsi hämmennystä aiheuttaneina asioina käsien kohottamisen, seisomisen ja muun vapaan liikuskelun esimerkiksi ylistyksen aikana, mutta kaikki eivät maininneet hämmennyksen tunnetta lainkaan. Kaksi haastateltavaa mainitsivat, että heidän puolestaan oli myös rukoiltu heidän ensimmäisenä kertanaan, mutta se mainittiin lähinnä hyvänä asiana. Eräs haastateltava oli sattunut ensimmäisen kerran Tukikohtaan kastetilaisuuteen, mitä hän kuvaili miellyttävällä tavalla kiinnostavana hetkenä. Yksi haastateltavista mainitsi saaneensa ystävältään ”briiffauksen” illan rakenteesta ja siellä tapahtuvista asioista, minkä hän koki kenties vähentäneen hämmentyneisyyttä.

Muissa karismaattisissa seurakunnissa aiemmin käyneet kaksi haastateltavaa eivät maininneet mitään hämmentäviä kokemuksia, mikä todennäköisesti johtuu tuttuuden tunteesta. Evankelisluterilaisessa seurakunnassa aktiivisesti mukana olleet nuoret vastasivat kysyttäessä, että Tukikohta tuntui ja tuntuu edelleen aivan erilaiselta verrattuna evankelisluterilaisen seurakunnan tilaisuuksiin. Luterilaisessa seurakunnassa jää erään haastateltavan mukaan ”taka-alalle se, että ollaan uskonnollisessa tilaisuudessa”. Lisäksi jo aiemmin mainitut käsien kohottaminen, seisominen ja vapaa liikuminen koettiin helluntailaisuudessa erilaisina – pääosin positiivisessa mielessä.

”Kyllähän mul suu lokshti auki ku tääl liikutaa nii paljo ja kädet nousee ilmaan ja paljon ns vapaampaa ku evlut seurakunnassa yleisesti. Se on toisaalta just se miks viihdyn täällä nii hyvin. Nii paljon enemmän ilmastaan sitä mitä fiiliksii itelle tulee ja se on niinku ok ilmasta. Mä koen että se on sellasta vahvempaa.”

”Siis todellaki oli erilaista [verrattuna luterilaiseen seurakuntaan] mutta jotenki emmä tiiä, siis jotenki silti vaikei ollu kokenu mitää semmosta ennen, nii ei se tuntunu tavallaa vieraalta. -- Tosi hassua ajatella nytte että miten se ei niinku tuntunu yhtää... se vaa tuntu heti siltä et tää niinku on tarkotettu olemaan nyt.”

”Mähä oon tosi semmone nopee tyyppi, ni kerran [toisen seurakunnan työntekijä] just sano että yleensä uskoon tullaan ja rauhassa kasvetaan ja sitte ku kasvetaan ni tehää kunnon se loppupäätös et mennää kasteelle ja näi. Ni mulla se oli sillee et tulini uskoo ja olin sillee et ’ok, tääl mennää kasteelle’ et ’mäki haluun mennä kasteelle’ ja se [toisen seurakunnan työntekijä] oli vähä sillee niiku et ’jaha, jaha, nopeeta toimintaa’.”

Eräs haastateltava mainitsi uskosta avoimesti puhumisen itselleen vieraana asiana, sillä evankelisluterilaisessa seurakunnassa usko on hyvin henkilökohtainen asia ja esimerkiksi nuortenilloissa uskonnollisuus jää usein vain taustalle. Hänen mukaansa uskosta ei puhuta, että se on jopa ”tabu” ja ”outo piirre, jos joku tuo esiin omaa uskontoa”. Osa haastateltavistakin puolestaan kertoi haastattelun aikana omasta uskoontuloprosessistaan ja koki sen erittäin tärkeänä asiana omassa elämässään.

”Kyl se vähä tuntuu siltä ku joku astuis reviiirille. Mut on se toisaalta avartavaa, et saa vähä erilaisia näkökulmia ja et ei oo niiku yksin. Tai et jos on jotai hämmentävää vaikka noissa puheissa ni voi just aina kysyä joltai että mitäs sää tästä ajattelet. -- Se [ystävä] on nii paljo ottanu selvää et siltä on hyvä kysyy ku siltä on aina vastaus kaikkeen. Se on ollu kyllä kiva.”

”Kyllä se oli loppujen lopuks aika sekavaa, nyt ku rupee miettimään. Et kyllä mä kuitenki sitte kävin seurakunnassa mut sitte ku vaikka meiän kotoa ei kyllä tullu niinku minkään näköstä hyväksyntää ni sitte vaikka mä kerroin vanhemmille et mä meen kavereitten kanssa keskustaan ku mä olin tulossa tänne näin. Et se oli aika kriittistä sieltä ja just se vanhempien kriittisyys vaikutti kyllä siihen omaanki ajatteluun, sit mä olin vähän et mikäs tää on tää kielillä puhuminen ja kaikki tällaset nii ne kyllä herätti suuria kysymyksiä ja epäluuloa. Et mikäs tää tällanen juttu on et en mä kyllä tällaseen lähe mukaan.”

Kukaan haastateltavista ei maininnut erityisen vaikeana tulla Tukikohtaan toistamiseen. Kaksi haastateltavista oli kokenut hämmentäviä hetkiä vasta seuraavilla kerroilla, esimerkiksi toisinaan karismaattisuuteen liittyvät ilmiöt kielillä puhuminen ja kaatuminen ovat erälle haastateltavista edelleen hämmennystä aiheuttavia asioita. Kaatumisesta hän ei ollut varma, onko hän nähnyt sitä Tukikohdassa vai yksittäisenä kertana Loppiaistapaus-tapahtumassa. Myös toinen haastateltava mainitsi kysyttäessä kiinnittäneensä huomiota kielillä puhumiseen esimerkiksi laulujen aikana, mutta kokemus ei herättänyt sen kummempia tunteita, vaan lähinnä kiinnostusta. Hän mainitsi myös saarnojen sisällöissä esiintyneen hahmoja, jotka hänen kokemuksensa mukaan eivät yleensä ole keskiössä.

Hypoteesini oli, että kristillisen kontekstin ulkopuolelta tulleet uudet olisivat kokeneet paljon hämmennystä ja jopa ulkopuolisuutta. Tässä tutkimuksessa haastatteleman ihmiset eivät kuitenkaan maininneet kokeneensa erityisen suurta hämmennystä varsinkaan niistä asioista, joiden seurakuntalaiset minä mukaan luettuna yleensä olettavat herättävän hämmennystä (esimerkiksi kolehdin sijaan puhuminen uhrilahjasta).

Tämä voi johtua siitä, että lähes kaikilla haastateltavilla oli paljon kokemusta evankelisluterilaisesta seurakunnasta tai muusta kristillisestä toimijasta.

5.3 Seurakuntakulttuuri

”Mitä nyt omissa kouluissa on ollu nii [nuoret on] tosi semmosia kunnianhimoisia, että on tosi paljon semmosia jotka on tosi hyviä musiikissa ja urheilussa. -- Ku on käyny täällä helluntaiseurakunnalla ni on semmosen toisen puolen löytäny, et on semmosia rauhallisia tai siis jotka ajattelee vähä pintaa syvemmälle.”

”Kyllä mulla oli semmone olo et ei vitsi täällä käy kauniita ihmisiä, se oli muuten tosi alussa et ei vitsi ku kaikki näyttää tosi hyvältä.”

”Noi seurakunnan nuoret nii ne on tosi... tai niil on semmone yhteys tai että ne voi tuntee et ne kuuluu johonki yhteisöön. Tai on osa sitä yhteisöä. Eli semmone yhteisöllinen fiilis.”

Haastateltavat kuvasivat seurakunnissa käyviä nuoria erittäin positiivisin termein. Positiivisia adjektiiveja olivat mm. aito, aktiivinen, avoin, avulias, cool, fiksu, huomioiva, hyväsydäminen, ihana, iloinen, kaunis, lempeä, luotettava, mukava, muodikas, onnellinen, raitis, rakkaudellinen, rehellinen, sosiaalinen, suvaitseva, viisas, välitön ja ystävällinen. Lisäksi mainittiin myös ”tämän seurakunnan näköisiä”, elämänhalun huokuminen, yhteisöllinen meininki, täysillä mukana oleminen, kiroilun sekä alkoholin juonnin välttäminen ja elämän raiteillaan oleminen. Eräs haastateltava mainitsi myös yllättyneensä siitä, kuinka normaaleja ihmiset ovat ja miten samanlaista elämää he elävät kuin muutkin.

”Aina mulla on ollu jotenki semmone kuva et ne on tosi ystävällisiä ja semmosia tosi ilosia. Verrattuna niiku muihin nuoriin.”

”Just se et elämän keskiössä ei oo mikää vaikka valittaminen, mikä on monilla jotka ei kuulu kirkkoon. -- Ehkä enemmän ihmiset on [verrattuna evankelisluterilaisen seurakunnan nuoriin] ottanu selvää asioista ja enemmän vapaa-aikaaki käyttää siihen että on perillä siitä mistä puhutaan.”

”Kyllä mä voisin sanoo et se rehellisyys, avoimuus ja luotettavuus näkyy siinä jokapäiväisessä tekemisessä.”

”Meillä ei oo, ja mä oon tosi onnellinen siitä, et ei oo nii vahvaa sellasta pukeutumiskulttuuria ku mitä muissa seurakunnissa taas on. Kyllä semmonen tietyn-

lainen, et ketä monesti on vaikka ylistyksessä niin aika semmosia tietyytyyppejä ulkonäöltään siellä on. -- Ne on semmosia cooleja. Kyllä sielläkin vaihtelevuutta on, mut... En nyt tiä oonko oikeessa, mut jos mä mietin et semmoset coolit tyypit pukeutuu tietyllä tavalla ja on semmosia sosiaalisia ja lempeitä ja myös tosissaan Jeesuksen kanssa, mut kuitenkin pukeutuminen on semmosta tosi muodikasta. Ni jos miettii ylistysporukkaa, et kuinka suuri prosentti siellä on sen tyyppisiä ihmisiä jotka menee siihen kategoriaan ja vertaa tavallaan muuta ketä käy vaikka Tukareissa, et kuinka paljon prosentuaalisesti on sitä porukkaa ni musta tuntuu et siellä on tosi paljon. Et keskimäärin enemmän on siellä näkyvillä paikoilla.”

Kulttuurisia tapoja ei haastatteluissa noussut paljoa ilmi, mikä on oikeastaan hyvin luonnollista – elämmehän kuitenkin kaikki samassa kaupungissa samassa yhteiskunnallisessa ajassa. Kulttuurisista asioista nostettiin lähinnä esiin jakaminen, esimerkiksi kahvien tarjoaminen ystävälle, sekä yleisesti ottaen terveelliset elämäntavat. Osa haastateltavista totesi, että seurakunnassa käyvät nuoret käyttävät tavallista enemmän vapaa-aikaansa esimerkiksi Raamatun lukemiseen ja asioista selvän ottamiseen. Tämä koettiin toisaalta erikoisena ja toisaalta todella hyvänä asiana. Jotkut haastateltavat myös mainitsivat ”täysillä Jeesuksen seuraamisen” isona erona esimerkiksi evankelisluterilaiseen seurakuntaan verrattuna.

”Ehkä se alkoholinkäyttö on kuitenkin semmonen selkein, mikä tulee nyt mieleen. Must tuntuu et suhde tupakointiinkin on aika semmonen, ei-uskovillakin, et on paljon ketkä ei tykkää siitä. Et se ei oo nii semmonen erottava.”

”Kaikki on enemmän yhteistä. Et vaikka mun kaveripiirissä, ei-uskovat on tosi tarkkoja rahasta, ja uskovat ihmiset sit enemmän jakaa ja ei oo nii tarkkaa, et kaikki on tavallaa yhteistä. Et tekee vaikka yhdessä jotai ruokaa tai jos mennää jonneki nii sit voi olla et 'hei mä tarjoon'. -- On oppinu tosi paljon antamaan omista rahoista, sillee että ei nää oo niiku vaa mun rahoja.”

”Mä olin riparilla yövalvojana ja siellä yhen työntekijän kanssa juttelin ja kerroin et mä kuulun helluntaiseurakuntaan, tai et mä kuulun sekä luterilaiseen että tänne, niin hän oli ihan sillain että 'oho, eiks se oo aika semmosta hihhulimeininkiä'.”

”Mä nään eroa myös siinä ketkä on tosi voimakkaasti seurakunnassa kiinni ja palvelemassa, miten he kohtaa ihmisiä. Just he jotka kokee tän seurakunnan omaks, et miten he kohtaa täällä ihmisiä vaikka talking breakin aikana, verrattuna heihin ketkä ei oo palvelemassa. Mä en tiedä onko se palveleminen se raja, mut mä huomaan et mä myös muutuin kun mä lähdin palvelemaan.”

”Se et ku toivotetaan hyvät päivänjatkot ni siinä aina sanotaan et siunausta, ni seki on ehkä vähä vielä semmone vieras.”

Monet haastateltavista mainitsivat seurakunnan keskellä kasvaneet nuoret ikään kuin omana ihmisryhmänään. Haastateltavat arvioivat, että koko elämänsä seurakunnassa käyneiden on kenties vaikeaa ymmärtää, kuinka erilaista uutena mukaan tulleen elämä on. Seurakunnan keskellä kasvaneet erottuvat esimerkiksi käyttämiensä sanojen ja joidenkin toimintatapojen tähden. Joukkoa kuvailtiin myös jossain määrin sisäänpäin lämpiävänä, mutta todettiin sen johtuvan todennäköisesti tiiviistä ystävyys-suhteista – ei tarkoituksellisesta muiden kohtaamisen laiminlyönnistä. Osa seurakunnan keskellä kasvaneista nuorista on kenties ollut samojen ihmisten kanssa pyhäkoulussa, alakoulussa, yläkoulussa ja lukiossa, ja tiiviiseen porukkaan on missä tahansa yhteisössä vaikeaa päästä mukaan. Heillä ei myöskään välttämättä ole muita kuin seurakunnassa käyviä kavereita. Eräs haastateltava oli myös joskus ensimmäisinä kertoinaan pohtinut, ovatko seurakunnan keskellä kasvaneet nuoret lainkaan kiinnostuneita tutustumaan uusiin ihmisiin.

”Kyllä se oma kokemus vaikka siitä kielilläpuhumisesta ja kaatuilusta ja muusta, ni kyllä mä sit olin vähä sillee että mitähän porukkaa nää täällä on ku nää täällä kaatuilee. Että vaikka en sellaseen kaljanjuontiin lähe mukaan nii sillo oli kyllä se kokemus että en mä tällaseen kaatuiluunkaan oo menossa mukaan.”

”Ehkä se on just vaikee niille jotka on aina käyny seurakunnassa tajuta se, että varsinki semmosille jotka on vasta tullu uskoon, että niitten elämä on ollu tosi erilaista. -- Koko seurakuntakulttuuri on tosi uutta mulle mut tuntuu monesti että oletetaan että mää tiän kaiken.”

”Ite ei oo vaikka vielä kerinny Raamattuun nii syvällisesti tutustumaan että sieltä pystyis vetää noita raamatunpaikkoja tai lainaamaan jotai että ’niin kuin Jeesus sanoo Raamatussa’, tällee, ni sit se jollai tapaa luo sellasii paineita että kelpaanko mä toho hommaan, et oonko mä riittävän mukamas pyhä. -- Siis kyllä mä voin sanoo et se on oikeestaan ihan mun omaa spekulointia, et sitte ku mä oon nähny et miten vaikka ne jotka on kasvanu seurakunnassa, ni miten ne vaikka juontaa iltoja tai rukoilee, ni sit mä oon vaan itelleni kasannu semmosia odotuksia.”

”Siis ihan kauheeta sanoa näin mutta mulla on kokemus että niillä on omat porukat, et ei ne ehkä oo sillee et ’hei uudet’, et ’mennää nyt juttelee tolle’.”

Eräs haastateltava totesi verratessaan helluntainuoria toisessa karismaattisessa seurakunnassa käyviin nuoriin, että helluntailaiset nuoret ovat kyllä mukavia, mutta eivät aina ”täysin palavia Jeesukselle”. Ihmiset ovat kohteliaita, mutta melko etäällä ja eivät välttämättä täysin aitoja. Sama henkilö totesi myös, että käydessään helluntai-seurakunnassa hän on kokenut esimerkiksi avoimesti lähestyessään toista ihmistä vastaanoton olleen etäinen ja myös toista sukupuolta lähestyessään tulleen väärin ymmärretyksi.

”Aattelin et ’mä haluun halata tota, koska Jumala rakastaa tota’, ja sit ku mä halusin halata ni mä saatoin halata, ja se oli sillee ’mitä tää on’ tai jotai tämmöstä näi, et ne saatto ajatella et ’yrittääks se iskee’ tai jotai, ja se oli itelle tosi semmone ’ai että’, et se vähä niinku, no ei nyt loukannu mut sillee sattuu. Tosi harmillista et ihmiset ajattelee näi.”

5.4 Osallisuus ja sitoutumisprosessi

”Mää muistan, tai en muista et oliko se iha eka kerta, mut et juttelin [kahden seurakuntalaisen] kaa tosi paljon. Tai mulla oli kaikkii kysymyksiä ja ne kerto mulle kaikesta. Tosi semmonen lämmin muisto siitä, niistä ekoista kerroista.”

”Sillo oli just hyvä että oli sellasia vähä vanhempia, sellasia jotka oli ollu pidempään uskossa että heiltä sai sitte oppia paljon ja kysellä.”

”En tiä miten pitkään oisin käyny, jos mulla ei ois ollu kavereita jo ennestään, joiden kanssa käydä.”

Kaikkien haastateltavien ensimmäinen käynti Jyväskylän helluntaiseurakunnassa oli tapahtunut Tukikohdassa. Kolme haastateltavista oli käynyt myös sunnuntaikokouksessa, neljä oli käynyt KB-illassa, kolme mainitsi kuuluvansa soluun ja kolme kuului johonkin palvelutiimiin. Kolme haastateltavaa kysyttäessä niistä seurakunnan toimintamuodoista, joihin he ovat osallistuneet, unohtivat aluksi mainita soluumuutuksen. Tämä oli mielestäni erikoista, mutta johtuu kenties siitä, että solut kokoontuvat yleensä muualla kuin seurakuntarakennuksessa. Lisäksi solu on syvimmillään ystävyyttä ja kaveruutta, jolloin se ei kenties tunnu seurakunnan järjestämältä toimintamuodolta.

”Se [ystävä] joskus kesäkuussa laitto viestiä et hei että olisiksä halukas tulla hänen soluun osaks ja mä olin vaa sillee et joo, tottakai, tai en mä niinku oikee aatellu et mihin mä olin lähössä.”

Kaikki haastateltavat mainitsivat, että heitä oli pyydetty tulemaan Tukikohdan lisäksi muihin toimintoihin, joihin he olivat osallistuneet, kuten KB-iltaan tai soluun. Uusiin ihmisiin tutustuminen oli niin ikään käynyt pääasiassa kavereiden kautta joko arjessa, seurakunnan tilaisuudessa, solussa tai palvelutiimissä – poikkeuksena yksi haastateltava, joka kertoi tutustuneen ihmisiin heidän tullessa tarjoamaan apua haastateltavan liikkumista vaikeuttavan vamman tähden. Eräs haastateltavista mainitsi myös nykyään itse olevansa aktiivinen tutustumaan uusiin ihmisiin.

”En mä ehkä ajatellu et mä lähtisin siihen ite tiimiin mukaan, mä vaan ajattelin et jos joskus tarvii. -- Mutta se on kyl ollu ihan mahtavaa olla siinäki mukana.”

”Loppiaistapaus oli mulle se juttu, millon lähti. Mä ajauduin vähän sinne palvelemaan ja loppujen lopuks mä olin vastuussa [eräästä tiimistä]. Se edellisenä päivänä mulle heitettiin et ota sä tää hoitoos. -- Se oli ensimmäinen kerta ku mä olin palvelemassa sillee et mä en saanu siitä ”mitään”, ja se ilo oli ihan valtavaa mitä mä sain siitä. -- Et en mä oo tämmösiä kiksejä saanu yhtää mistään ku siitä et sai olla palvelemassa.”

”Oikeestaan mä rukoilin [palvelutiimin löytämistä], tai mulla oli sellane olo sillo aluksi että oli tosi vaikee... tai tuntu siltä et en mä yhtää kuulu tänne et en mä tunne ketää ihmisiä ja et en mä oo osa tätä seurakuntaa.”

Palvelutiimeihin kuuluvat haastateltavat kertoivat prosessin käynnistyneen kiinnostuksesta ja halukkuudesta palvella. Tämän jälkeen oli keskusteltu ystävän tai seurakunnan vapaaehtoisen kanssa, ja kummassakin tilanteessa palvelemaan oltiin kannustettu. Yleisesti ottaen palveleminen seurakunnassa koettiin asiana, joka on syventänyt suhdetta seurakuntaan ja tutustuttanut uusiin ihmisiin. Kaksi haastateltavista, jotka kuuluivat useampiin palvelutiimeihin, olivat ensimmäiseen palvelutiimiin kuulumisensa jälkeen olleet itse aktiivisia liittymään myös muihin tiimeihin. Toinen heistä mainitsi liittyneensä erääseen palvelutiimiin kehittääkseen omia taitojaan.

”Itellä ku on ollu näitä suuria kysymyksiä ni sit se on kyllä heijastunu siihen palvelemiseen, että pitäs olla jonkinlainen. -- Että tosi kivaa, mutta välillä on tuonut myös haasteita.”

Vähiten aikaa seurakunnassa käynyt haastateltava ei ollut käynyt Tukikohdan lisäksi kuin KB-illassa. Palveleminen tuntui hänestä vielä kaukaiselta, sillä helluntaiseurakunta on hänelle edelleen uusi tuttavuus. Kysyessäni solusta hän ei ollut koskaan kuullutkaan sellaisesta, sillä hän alkoi käydä seurakunnan tilaisuuksissa kevään alussa, ja usein soluista tiedotetaan vain syksyisin. Uusia ihmisiä hän oli kuitenkin tavannut ystävänsä kautta, joka oli esitellyt häntä muille ystävilleen. Haastateltava koki, että ystävänsä ansioista hänet on otettu hyvin vastaan seurakuntaan ja oli siitä ystäväilleen hyvin kiitollinen.

”Mä oon ite ehkä tykänny niistä [KB-illoista] enemmän [kuin Tukikohdasta]. Ku se on semmone tiiviimpi, tai jotenki siihe pääsee paremmin iteki sisälle. Et se ei oo nii iso tilaisuus. -- Siis tosi paljon on tullu uusia ihmisiä ja uusia kavereita pienen ajan sisällä.”

Kaksi haastateltavista kävi tällä hetkellä aktiivisemmin jossain toisessa seurakunnassa, joissa he osallistuivat useampiin toimintoihin. Heidän kokemuksensa helluntaiseurakunnasta olivat kyllä hyvät, mutta verrattuna muihin haastateltaviin he eivät olleet kokeneet Tukikohtaa tai helluntaiseurakuntaa yhtä kotoisaksi kuin seurakunnan, jossa he tällä hetkellä kävivät. Syitä olivat esimerkiksi helluntailaisuudessa korostetut armolahjat ja niiden vieraalta tuntuminen sekä toisessa seurakunnassa luodut ystävyyssuhteet, jotka vetivät siihen seurakuntaan. Kummatkin kuitenkin sanoivat käyvänsä edelleen satunnaisesti myös Tukikohdissa.

”Täällä on tosi hyvä ylistys, siitä mä tykkään, mä tuun tänne ylistyksen takia melkeenpä. Toki sanakin mut se ylistys on aina niinku se. Ja se et saa olla ihmisten kanssa ja täällä käy tosi paljon ihmisiä. Tosi kiva fiilis olla täällä näi, vetää puoleensa ja sitte ku on ruokaa alhaalla ja näi. Moni ihminen [kotiseurakunnastani] tulee tänne ja kavereita joita täällä käy muutenki nii näkee ihmisiä ja pystyy jutella ja muutenki kiva arjen semmone pysähtymispiste. -- Rukouspalvelut on muute iha parhaita, unohin sanoo et käyn Tukarissa varmaa joka kerta rukouspalvelussa. Niistä tykkään, se on tosi rentouttavaa ja henkisesti hyvä.”

Hypoteesini oli, että sitoutuminen seurakunnan toimintaan ei ole tapahtunut erityises- sä hetkessä ja ”taustalla on muun muassa halu tutustua muihin seurakunnalla käyviin nuoriin ja oppia lisää seurakunnan toiminnasta”. Koen tämän hypoteesin osittain oikeaksi. Haastattelujen kertomuksista kuitenkin nousee myös ystävien ja henkilökohtaisen pyytämisen tärkeys sitoutumisprosessissa. Kenties henkilökohtaisesti esitetty pyyntö lähteä mukaan on lisännyt osallisuuden kokemusta: olen haluttu ja saan tulla

mukaan. Tämä tarkoittaa, että seurakunta on suuressa määrin onnistunut lähetyskäsken noudattamisessa ja nuorten opetuslapseuttamisessa.

”Mä oon tykänny tosi paljon ihmisistä ketä täällä on. -- Just se ku on jotenki nii syvällisiä ihmisiä täällä, et voi puhua muustaki ku pinnallisista jutuista.”

”Mä muistan et mun kokemus oli vaan, et kun tuli ekaa kertaa Tukariin sillon [puolen vuoden ulkomailla olon jälkeen], nii mä olin et ei vitsi mä oon kotona. -- Tätä on niinkun niin parasta ikinä olla taas täällä.”

5.5 Palaute seurakunnalle

Kysyessäni haastateltavilta palautetta seurakunnalle, monikaan ei suoralta käsin keksinyt konkreettisia toimenpide-ehdotuksia. Tämä on tietenkin ymmärrettävää, sillä kysymykseni tuli heille mahdollisesti yllättäen eikä heillä ole välttämättä ollut aiemmin edes mielessä mahdollisuus olla itse mukana kehittämässä seurakunnan toimintaa. Joitakin konkreettisempiäkin ehdotuksia kuitenkin tuli ja kaiken kaikkiaan jokainen haastateltava painotti uusien ihmisten huomioimisen tärkeyttä, niin käytetyssä kielessä, toiminnan rakenteessa kuin jokaisen seurakuntalaisen vastuuna.

”Varsinki näissä isommissa [seurakunnissa], et tosi moni joka tulee tänne haluaa heti ruveta juttelee kavereille, olla sillee ’jee mitä äijä’ ja tälle näi, mikä on kivaa. Mut sit jos tulee semmonen ihminen joka on niinku vaikka ihan yksin tai jotai, ei ees tyylit käynny täällä hirveesti, ni pitäs vaa niiku mennä siitä omalta mukavuusalueelta pois ja ajatella välillä muitaki ihmisii ku itteesä. Mennä vaa niiku juttelemaan. Se on tosi vaikeeta ja valitettavaa ku ihmiset haluis vaa tehdä sitä mikä tuntuu kivalle. Pitäs kasvaa kaikkien siinä, myös iteki.”

Kaikki haastateltavat olivat pääasiassa tyytyväisiä Jyväskylän helluntaiseurakuntaan ja Tukikohta-iltaan – vaikka osa kuului nykyään toiseen seurakuntaan. Eräs haastateltava esimerkiksi mainitsi Tukikohdassa olevan paljon asioita, joita hän haluaisi tulevaisuudessa viedä myös evankelisluterilaisen seurakunnan nuorteniltoihin. Yksi haastateltava, jolla oli ennen helluntaiseurakuntaa kokemusta toisesta karismaattisesta liikkeestä, oli kokenut helluntaiseurakunnan huomattavasti kotoisampana. Kuitenkin uusina mukaan tulleina kaikilla oli joitakin kokemuksia, joita tulevaisuudessa voidaan mahdollisesti ehkäistä kehittämällä seurakunnan toimintaa.

”Toisaalta tää on myös suvaitsevampi liike ja vähemmän tuomitseva ku mitä mä koen [toisen karismaattisen liikkeen]. – Musta tuntuu et siellä oli paljon... ei ehkä niin rakkaudellista lähestymistä. Totta kai täälläkin tulee välillä, mut musta Tukarissa panostetaan siihen et sitä vältettäs tavallaan. Ja musta tuntuu et siihen kiinnitetään huomiota et semmosta kokemuksta ei tulis ihmisille.”

”Kyl mä huomaan vieläki et mä vaivannun tosi paljo jos ihmiset käyttää vaikka jotenki tosi jotai vahvoja termejä tai jotai sellasta, mihin mä en oo vaa niinku tottunu. Et ihmisist täällä myös monesti huomaa et millo ne on kasvanu siin uskovas ympäristös ja millon ei. -- Varsinki sunnuntaikokouksissa on tosi paljo todella semmosta paatoksellista, se ahdistaa mua jonku verran ku se on mulle nii hirveen vierasta... jotenki just kovaa äänenkäyttöä ja semmosta. Se on ehkä tietynlainen kulttuuri myös.”

”Vielä mä en oo rohkaistunu siihe rukouspalveluun menemään. Et on vielä asioita mitkä on vielä ehkä vähän turhaan uusia.”

Osa haastateltavista mainitsi asioita, jotka hämmensivät heitä edelleen. Näitä olivat esimerkiksi vahvat termit, paatoksellinen puhe, kielillä puhuminen ja kaatuminen. Eräällä haastateltavalla oli myös voimakasta hämmennystä herättänyt kokemus tilaisuudesta, jossa vastuunkantajat olivat olleet eri mieltä tilaisuudessa olleesta voimakkaasti karismaattisesta käyttäytymisestä – osan mielestä käyttäytyminen oli oikeanlaista, osa koki ettei ”kaikki nyt mennyt aivan oikein”. Haastateltavan itsensä mielestä hänen kuvailemansa käyttäytyminen ei tuntunut omalta, mutta suurempaa hämmennystä herätti vastuunkantajien erilaiset näkökannat.

”Mun mielest se jäi vähän kesken se tilanne, siellä oli jotai alaikäisiä esimerkiks paikalla. Ja just se hämmettävin siinä et johtohahmot jakautui kahtia ja oli eri mieltä et mitä tässä tapahtu. Kyl siitä puhuttiin mut musta tuntuu et sit se vähä niinku haudattiin. -- Ainut ratkaisu minkä mä oon keksiny siihen et se on persoonajuttu, kuitenkin.”

Yksi haastateltavista kertoi, että seurakunnan nuorisopastori on erikseen pyytänyt haastateltavaa huomauttamaan puheensa jälkeen niistä termeistä, joita haastateltava ei ymmärrä tai kokee muutoin hämmentävänä. Tämän haastateltava koki erittäin positiivisena ja merkkinä siitä, että kehittämiseen ollaan jo herätty. Monet haastateltavat nostivat muutenkin palautteessaan nuorisopastori Jani-Matti Korpelan toiminnan kai-kin puolin hyvänä. ”Huippu tyyppi, Masa knows what’s the thing, aidosti välittää.”

Kaikki haastateltavat mainitsivat palautteen aikana Tukikohdan olevan haastava paikka tutustua uusiin ihmisiin, muun muassa siellä olevan ison ihmismäärän tähden. Eräs haastateltava mainitsi hyvänä uudistuksena talking breakin (kolmen minuutin hetki, jonka aikana on mahdollisuus jututtaa ympärillä olevia ja kerätään kolehti). Toisaalta Tukikohtaan on helppo tulla pelkäämättä, että kiinnittää uutena ihmisenä heti kaikkien huomion. Suuri ihmismäärä koettiin myös illan sisältöön keskittymisen näkökulmasta hyvänä asiana.

”Täällä se nyt on periaatteessa ihan sama et... tai ku näkee kyllä tuttuja mutta ne on ehkä se kourallinen siitä kuinka paljon tääl on oikeesti ihmisiä, ni tietyllä tavalla häviää hyvällä tavalla massaan. Et jos on huono päivä ja oot silti halunnutulla ja haluat vaa itkee tos penkin nurkas ni seki on iha ok.”

KB-ilta sen sijaan on pääsääntöisesti koettu luontevana ja hyvänä toimintamuotona nimenomaan tutustumisen näkökulmasta, sillä niiden sisältö painottuu toiminnallisuuteen ja siellä on yleensä vähemmän ihmisiä. Myös solut koettiin hyvänä toimintamuotona ihmisiin tutustumista ajatellen, mutta havaintojeni mukaan soluun pääseminen on haastavaa, sillä ilmoittautuminen on auki vain kerran vuodessa ja uusien solujen käynnistäminen on haastavaa.

”Musta on ollu ihan hauskaa et noissa soluissa on saanu olla pienemmällä porukalla, tosin ne vois olla ehkä vieläki pienempiä et meitä on jotai kaheksan vai mitä meit on. Kaheksan naista ku laitetaan samaan tilaan ni se on yllättävän iso porukka kuitenkin.”

Eräässä haastattelussa tuli ilmi uutena tulleiden nuorten tarve tuntea myös vanhempia seurakuntalaisia. Haastateltava koki, että vanhempien seurakuntalaisten kanssa keskusteleminen voisi olla antoisaa heidän elämäkokemuksensa tähden. Etenkin uskonasioita pohtiessa vanhemmilta seurakuntalaisilta voisi saada elämäkokemuksen tuomaa näkökulmaa ja vastauksia itseä askarruttaviin kysymyksiin. Vanhempiin seurakuntalaisiin tutustuminen koettiin kuitenkin haastavana, vaikka haastateltava oli osallistunut myös esimerkiksi sunnuntaijumalanpalveluksiin.

”Ois siistiä et ois enemmän sitä, et myös vanhempi väki ottas kontaktia nuoriin, koska mä tiedän et on paljon nuoria jotka kaipas sitä semmosta elämäkokemuksen tuomaa näkökulmaa.”

6 EHDOTUKSET JATKOKEHITTÄMISESTÄ

Kuten luvussa 3.3 kerroin, kontekstualisointiprosessi käynnistyy pohtimalla syvästi kahta asiaa: evankeliumin syvintä olemusta ja ympäröivää yhteiskuntaa. Ympäröivää yhteiskuntaa ja kaupunkia pohtimalla tunnistaa kaupungissa olevia ihmisryhmiä, joita toiminnalla halutaan saavuttaa. Myös viestinnän kehittäminen lähtee kohderyhmän tutkimisesta. Keller (2014, 160) painottaa nuoria yhtenä neljästä tärkeimmästä evankeliumin levittämisen kohderyhmästä, sillä nuoret ovat tulevaisuuden johtajia sekä seurakunnissa että muilla ammattialoilla (e.mt., 374-375).

Jyväskylässä on prosentuaalisesti paljon nuoria, joten koen nuorisotyön saavutettavuuden kehittämisen tärkeänä koko seurakunnan näkökulmasta. Näky 2019 -strategiassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi on siis panostettava evankeliumin saattamiseen nuorille ymmärrettävään muotoon ja Jyväskylän nuorten näköiseen toimintaan, joka olisi helposti saavutettavaa matalan kynnyksen toimintaa. Luonnollisesti myös jo seurakunnassa käyvien nuorten kasvun tukeminen on tärkeää sekä nuorten henkilökohtaisen kehittymisen että toiminnan jatkuvuuden kannalta.

Opinnäytetyöprosessini aikana eräs nuorisotyön palvelutiimeistä, welcome-tiimi, päätettiin lakkauttaa kuluvan kauden jälkeen. Syynä tiimin lopettamiseen on pitkään jatkunut pula jäsenistä. Welcome-tiimin rooli on ollut kätellä ja tervehtiä ihmisiä heidän tullessaan Tukikohtaan, jakaa uusille kävijöille informaatiota sekä järjestää vähintään kerran vuodessa uusille suunnattu tapahtuma. Tiimin loppuminen on tietenkin kurjaa, mutta näen siinä myös mahdollisuuden kehittää tilalle uusia toimintamuotoja entistä parempaan uusien nuorten saavuttamiseen.

Tässä luvussa pyrin kirjaamaan ylös tietoperustan, haastattelujen ja havainnoinnin perusteella syntyneitä kehitysehdotuksia sekä seurakunnan ulkoisen eli ulospäin suuntaavan viestinnän, että toimintamuotojen ja seurakuntakulttuurin kehittämiseksi. Haluan kuitenkin painottaa, että kyseessä on ainoastaan suuntaa antavia ehdotuksia – ei suinkaan valmiita, käyttöön otettavia toimintamalleja.

6.1 Ulkoisen viestinnän kehittäminen

Ulospäin suuntautuvan viestinnän kehittäminen ei ollut alun perin osa tutkimuskysymyksiä. Haastattelujen, havaintojen ja tietoperustan pohjalta ulospäin suuntaava viestintä on kuitenkin noussut tärkeäksi osa-alueeksi saavutettavuutta ja kontekstualisointia ajatellen. Tässä tutkimuksessa en kuitenkaan panosta viestinnän kehittämiseen, sillä koen toimintamuotojen ja seurakuntakulttuurin kehittämisen tärkeäksi ennen, kuin lähdetään kehittämään esimerkiksi uusia viestinnällisiä toimenpiteitä.

Seurakunnan nuorisotyön viestinnän sisällöissä huomioidaan havaintojeni mukaan melko hyvin ne nuoret, jotka eivät tiedä seurakunnasta mitään. Kuitenkin tällä hetkellä käytössä olevat viestintäkanavat – Facebook, Instagram ja Snapchat – ovat sellaisia, että ei-käyvät nuoret eivät välttämättä törmää niihin sattumalta. Niissä paikoissa joissa nuoria yleisesti on, kuten kouluilla, nuorisotiloilla tai katukuvassa, seurakunnan toiminta ei oikeastaan näy. Toisaalta helluntailaisuuteen liittyy haastattelujen ja havaintojeni mukaan usein verrattain negatiivisia konnotaatioita, joten viesti ei välttämättä sitä kautta tavoittaisi uusia nuoria muutenkaan.

”Must tuntuu et tosi monella on kadonnu se et kuinka ensisijaisesti kyse on kuitenkin rakastavasta Jumalasta joka haluaa armahtaa meitä ja haluaa et me tullaan hänen luoksensa ja sanotaan et tällane mä oon ja Jumala halua armahtaa. Et se on, mä oon kokenu et se on ihmisillä ehkä hämärän peitossa, ja sit on se ajatus et pitäs olla täydellinen ihminen ja täydellinen menneisyys... Kyllähän me täällä sitä julistetaan, mut se että sen sais kirkon seinien ulkopuolelle, et kyse ei oo siitä mimmosia me ollaan.”

”Päivänki jos pyöris TV:ssä aito kristinuskko ja se mitä se oikeesti on nii ihmisiä vaa tulis uskoon iha hirveesti ku sais tietää mitä se on.”

Haastateltavat nostivat esiin ennakkoluulojen murtamisen. Erään haastateltavan kokemuksen mukaan ihmisillä on helluntaiseurakunnasta ja koko kristinuskosta usein väärä kuva: ihmiset kokevat kristityt tuomitsevinä hihhuleina, ja osasyynä tähän haastateltava mainitsee ne ihmiset jotka ”kirjoittelevat netin keskustelupalstoille helvetintulesta ja julistavat tuomiota ihmisille”. Haastateltavan sanojen mukaan tämän

tyyppinen puhe on viimeinen asia, jota kristittyjen kannattaisi tehdä, ja antaa ylipääntään täysin väärän kuvan siitä, mitä hänen kokemuksensa mukaan kristillisyyks on.

”Minä rukoilen, että he kaikki olisivat yhtä, niin kuin sinä, Isä, olet minussa ja minä sinussa. Niin tulee heidänkin olla yhtä meidän kanssamme, jotta maailma uskoisi sinun lähettäneen minut. – Kun minä olen heissä ja sinä olet minussa, he ovat täydellisesti yhtä, ja silloin maailma ymmärtää, että sinä olet lähettänyt minut ja että olet rakastanut heitä niin kuin olet rakastanut minua.” (Joh. 17:21, 23.)

Haastateltavan mukaan seurakunnan ja seurakuntalaisten tulisi olla aktiivisemmin yhteiskunnassa näkyvillä, jotta ihmiset näkisivät, että kristityt ovat ihan normaaleja ja mukavia ihmisiä. Tähän auttaisi esimerkiksi aktiivinen osallistuminen Jyväskylässä järjestettäviin tapahtumiin. Seurakunnalla on jo joitakin toimintamuotoja, jotka jalkautuvat keskusta-alueella tapahtumien aikana, mutta etenkin nuorten tapahtumiin seurakunnan kannattaisi panostaa entistä enemmän. Tällaisia ovat esimerkiksi ToukoFest (yläkouluiikäiset nuoret), lukuvuoden loppumiseen liittyvät juhlinnat ympäri keskusta-aluetta (toisen asteen opiskelijat) sekä korkeakouluopiskelijoiden juhlat, kuten Kauppakadun Appro (opiskelijat).

6.2 Toimintamuotojen kehittäminen

Haastatteluissa nousi monesti esiin Tukikohdan suuruus ja sen vaikutus mahdollisuuksiin tutustua uusiin ihmisiin. Toisaalta ihmismäärä koettiin myös hyvänä asiana, koska silloin uutena tulokkaana saa myös rauhassa sulautua massaan niin halutesasi. Tukikohta koettiin siis suhteellisen saavutettavaksi tapahtumaksi, mutta osallisuuden ja sitoutumisen kokemukset jäivät vähäisemmiksi. Tukikohdan rakenteeseen ja kokoon kajoaminen ei välttämättä ratkaisisi ongelmaa, ja lisäksi Tukikohdan kaltaiselle tapahtumalle vaikuttaa olevan tilausta. Tukikohdan rinnalle on kuitenkin mahdollista kehittää toimintamuotoja, joiden kautta uuden ihmisen olisi helpompaa löytää oma paikkansa seurakunnassa. Myös niistä tiedottaminen on tärkeää.

”Siitäki me ollaan puhuttu just että ku täällä on nii paljon enemmän porukkaa ja kaikilla on ne omat porukat ni sitte ne uudet vähän niinku jää sillee piiloon. – Ehkä täälläki vois jotenki koko seurakunnan voimin tai ainaki tiimien voimin, että

on vaikka welcome-tiimi ja joku juontotiimi tai rukouspalvelutiimi, ni ne ottas vaikka ne kolme tiimiä yhdessä et sit ku mennää alakertaan... No, tulee taas se et ku täällä käy sen verran enemmän porukkaa ni sit 'hei kato sä oot uus' – 'no oon mä täällä jo kaks kuukautta käyny'. Sit ollaa taas siinä.”

”Se KB on siitä kiva ku siellä on nii paljo vähemmän porukkaa nii on tavallaan mahdollisuus sitte tutustua uusiin ihmisiin ehkä paremmin ku Tukarissa, tuolla alhaalla se on nii iso kuitenkin se ruokala, että sit jos yksin tulis tänne eikä tuntis ketää entuudestaan ni tosi vaikee varmaa ois mennä sinne.”

Monet haastateltavat mainitsivat KB-illat helppona tapahtumana tutustua uusiin ihmisiin. Opinnäytetyöprosessini aikana Moninpeli-iltaa on lähdetty kehittämään siten, että lautapelit eivät olisi enää toiminnan keskiössä. Sen sijaan tarkoitus olisi luoda lauantai-illalle olohuonetta muistuttava tila, jossa voisi lautapelien lisäksi tehdä muutakin toiminnallista ja vapaamuotoista yhdessä. Tutkimukseni perusteella suunnitelma vaikuttaa hyvältä, sillä Moninpeli-iltojen ikäraja ei tähän mennessä ole rajattu, toisin kuin KB-iltojen. Näin kaikille seurakunnan nuorille olisi jokin Tukikohtaa pienempi toiminto, jossa keskittyä tutustumaan uusiin ihmisiin. Kehitystyön päätteeksi tulee keskittyä myös tiedottamaan uudistetusta sisällöstä.

Eräs haastateltava toi esiin konkreettisen esimerkin, kuinka hänen nykyisessä kotiseurakunnassaan huomioidaan uudet tulokkaat. Illan lopussa kysytään, onko paikalla uusia, aivan kuten Tukikohdissakin tehdään illan alussa. Tukikohdissa tässä välissä welcome-tiimiläiset etsivät käden nostaneet ihmiset ja vievät kullekin pienen pussukan, joka sisältää yleensä tervetulokarkin ja lyhyen kirjeen seurakunnan toiminnoista. Haastateltavan kotiseurakunnassa uusia kehoitetaan hakemaan saman tyyppinen lahja aulassa olevalta infopisteeltä, mikä on oikeastaan todella loogista: infopisteellä on helpompaa keskittyä hetki juttelemaan uudelle tulokkaalle. Welcome-tiimin toiminnan loppuessa Tukikohdissa voitaisiin hyödyntää samaa käytäntöä. Lisäksi Tukikohdan infopiste perustettiin vasta jonkin aikaa sitten, joten sen toiminta hakee yhä muotoaan ja on avoin kehittämislle.

Eräs haastateltava painotti palvelutiimien toiminnassa perehdyttämisen tärkeyttä – hänen kokemuksensa oli, että usein seurakunnan keskellä kasvaneet olettavat kaikkien olevan yhtä perillä asioista. Havaintojeni mukaan tämä korostuu tiimeissä, jotka toimivat näkyvillä palvelupaikoilla, kuten juontajat, ylistysmusiikin vetäjät, varkki-

iltojen vastaavat sekä pyhäkoulujen opettajat: seurakunnassa kasvaneet tietävät, miten kyseisellä palvelupaikalla toimitaan. Perehdyttämisen lisäksi haastateltava kaipaili palautteen saamista omasta suoriutumisestaan, jotta pääsisi paremmin kehittymään tehtävässään ja ylipäättään omassa prosessissaan. Tästä asiasta voitaisiin vaikkapa järjestää koulutusta kaikkien palvelutiimien johtajille, sillä he ovat seurakunnassa vapaaehtoisia eikä heiltä voi olettaa esimerkiksi uusien seurakuntaan tulleiden nuorten perehdyttämistä itsestäänselvyytenä. Tiiminjohtamisessa on varmasti muitakin asioita, joihin koulutuksella voitaisiin vastata. Lisäksi tulisi tiimin jäsenten vaihtuessa pitää huolta, että jokainen on saanut perehtyä seurakunnalla käytössä olevaan Lapsi- ja nuorisotyön turvaohjeistoon ajan kanssa.

Opinnäytetyöprosessin aikana seurakunnan nuorisotyön vastaavat kävivät tutustumassa Kööpenhaminan Hillsong-seurakuntaan saadakseen uutta näkökulmaa nuorisotyön järjestämiseen. Koska Hillsongin toiminta koetaan havaintojeni mukaan luotettavana ja hyvänä esimerkkinä nuorten parissa tehtävästä kristillisestä nuorisotyöstä, hyödynnän tässä tutkimuksessa myös omia havaintojani sen toiminnasta. Hillsong-seurakunta on perustettu 1980-luvulla Australiassa ja se on levinnyt vauhdilla erityisesti nuorten parissa isoissa kaupungeissa. Esimerkiksi Lontoon Hillsongilla – jossa itse kävin erään syksyn ajan – oli sunnuntaisin neljä jumalanpalvelusta, joihin jonotettiin korttelin ympäri. Hillsongin toimintaa ei toki kannata suoraan kopioida Jyväskylään, kuten Kellerkin painottaa Redeemeriä kuvatessaan (2014, 25), mutta havaintojeni mukaan Hillsongilla ollaan onnistuttu sekä pyörittämään isoja jumalanpalveluksia ja muita tapahtumia, että kannustamaan kävijöitä soluihin ja palvelutiimeihin. Lisäksi solutoimintaan pääsee mukaan koska vain – ei ainoastaan kauden alussa.

Myös Jyväskylän helluntaiseurakunnassa solut ovat tärkeä osa ihmisten sitouttamista. Niiden roolia pitäisi kuitenkin mielestäni korostaa vielä enemmän – erityisesti, kun kaikki haastateltavat mainitsivat Tukikohta-iltojen olevan haastava paikka tutustua uusiin ihmisiin. Osa soluista on toiminut jo pitkään, jolloin on ymmärrettävää, että uusien ihmisten mukaan ottaminen vaikuttaa ryhmän rakenteeseen merkittäväällä tavalla. Lisäksi vapaaehtoisista solunjohtajista vaikuttaa olevan pulaa.

Lontoon Hillsong-seurakunnalla ihmettelin, kuinka useasti minulle tultiin puhumaan. Toki me suomalaiset olemme kansana harvinaisen introvertti, ja meille on kenties

vaikeampaa lähestyä uusia ihmisiä kuin muualla maailmassa. Hillsongilla aina uuden ihmisen kohdatessani minulta kysyttiin, kuulunko jo soluun, ja kolmen kuukauden siellä oloni aikana minua pyydettiin kolmeen eri soluun. Paikalliset seurakuntaan kuuluvat kertoivat, että muualta tulleisiin ihmisiin on joskus raskasta tutustua siksi, että he lähtevät kuitenkin pian pois. Siksi myös solutoiminta on siellä paljon liikkuvampaa: soluja perustetaan, lakkautetaan, ne hajaantuvat kahtia, osa kokoontuu alkuillasta pienellä porukalla ja kutsuu loppuillaksi mukaan myös muita ihmisiä.

Jyväskylän helluntaiseurakunnan solutoiminta ei ole mitattavissa Lontooseen, mutta liikkuvuutta olisi kuitenkin hyvä saada enemmän. Eräs seurakunnan aktiivi esitti idean, että seurakunnalle perustettaisiin ikään kuin avoin solu, johon saisi tulla ilman kummempaa sitoutumista. Tämän solun tarkoituksena olisi tutustuttaa ihmisiä toisiinsa, ei niinkään esimerkiksi syventyä Raamattuun yhdessä. Avoimen solun kautta olisi kuitenkin mahdollista ohjata siellä käyviä ihmisiä palvelutiimeihin, soluihin ja kenties jopa muodostaa uusia soluja.

”Oon kyllä paljo miettiny sitä että miten ihmiset vois kokee enemmän olevansa tervetulleita. Tai jotenki tuntuu että on tosi kaavoihin kangistunutta seurakunnassa. Mut en mä osaa selittää että mikä se juttu on.”

6.3 Seurakuntakulttuurin kehittäminen

Turvallisuus on yksi seurakunnan arvoista ja hengellinen turvallisuus on ajankohtainen aihe muutenkin. Jotkut haastateltavien esiin nostamat tilanteet ovat voineet lisätä turvattomuuden tunnetta, mutta kuvauksien perusteella kukaan seurakunnan jäsen ei ole tieteen tahtoen halunnut heikentää turvallisuutta. Aihe on kuitenkin niin tärkeä, että seurakunnan tulisi jatkossa huolehtia turvallisesta ilmapiiristä yhteisvastuullisesti – etenkin uusia ihmisiä ajatellen. Haastatteluissa turvattomuutta aiheutti etenkin epävarmuus ja kokemus, ettei ymmärrä tilannetta riittävästi.

Kaikki haastateltavat olivat tulleet paikalle ensimmäisen kerran jonkun ystävän kanssa. Ystävän kanssa tulemista ja ystävän tukea matkan varrella ei kuitenkaan koettu organisoituna asiana, mikä on tavallaan hyvä asia. Raamatussa seurakunta tarkoittaa nimenomaan siihen kuuluvia ihmisiä, ja lisäksi opetuslapseuttamisessa on kyse

yhteisestä vastuusta, ei ainoastaan pastoreiden tai työntekijöiden vastuusta. Ystävien kautta tapahtunut opetuslapseuttaminen voi kuitenkin tuntua myös siltä, että seurakunnan työntekijät tai vapaaehtoiset – jotka uutena tulleen ihmisen näkökulmasta edustavat seurakuntaa – eivät ole kiinnostuneita uudesta ihmisestä. Opetuslapseuttaminen on siis periaatteessa tavoiteltava tilanne ja osittain siinä ollaan onnistuttukin, mutta sen näkyväksi tekeminen uusille olisi alusta saakka tärkeää.

”En mä tiä oikeestaa et mitä se seurakunta vois tehdä siinä paremmin, että mulla siinä sitte oli vaikka suhde sen [ystävän] kanssa että mä pystyin hänen kanssa juttelemaan mutta eihän se nyt sit kuitenkaan seurakunnasta ollu. – Sitte jos miettii vaikka kielillä puhumista tai kaatuilua nii eihän jos tänne tulee joka viikko vaikka kaks uutta ihmistä nii ei sitä nyt periaatteessa silleen voi varottaa tai olla että ’rukoillaan vähä vähemmän kielillä’.”

”No emmä tiä onks se seurakunnan tehtävä ja näin mutta ei mulle esim sillee henkilökohtaisesti annettu mitää infoo että mihin mä voisin mennä. Esim en oo jutellu pastoreiden kanssa.”

Eräs haastateltava toivoi ylipäätään asioita selitettävän paremmin auki. Esimerkiksi helluntailaisuuden ja evankelisluterilaisuuden erot olivat hänelle edelleen hieman epäselviä. Tähän on havaintojeni mukaan alettu pyrkiäkin kuluneen vuoden aikana, ja useammassakin Tukikohdassa olen ilokseni havainnut esimerkiksi Raamatussa esiintyvien käsitteiden avaamista ja seurakunnan käytäntöjen perustelemista yhteisesti. Tätä käytäntöä kuitenkin noudattaa vasta osa puhujista, joten aiheeseen pitää vielä panostaa. Esimerkiksi illasta vastuussa oleva juontaja voisi ottaa tavaksi muistuttaa illan puhujaa auki selittämisestä, kun illan kulku käydään läpi.

”Vähä tarkemmin kertoo et mistä, tai et miten helluntaiseurakunta vaikka eroo luterilaisesta kirkosta. Et ku siitä tosi vähän loppujen lopuks tietää, vaikka koulussa aina käydään kaikki uskonnot läpi. -- Ku vähä eri asioihin kuitenkin keskitytää Raamatussa.”

Seurakunnassa käyviä nuoria kuvattiin erittäin positiivisin sanankääntein. Kuitenkin havaintojeni mukaan monet uutena tulleet ovat jossain hetkessä kokeneet oman prosessinsa aikana huonommuuden tunnetta. ”Minä olen niin syntinen ja nämä muut ovat niin puhtaita.” Tällaisen kokemuksen taustalla on tietenkin pääasiassa ihmisen omat kivut, sillä Raamatun mukaan jokainen ihminen on tehnyt syntiä, eikä ketään voi arvottaa toista paremmaksi. Tätä totuutta ja ilmapiiriä olisi kuitenkin hyvä tuoda

enemmän esiin joka Tukikohdassa: ”tämä ei ole hyvien ihmisten kerho, vaan tämä on sairaala meille kaikille, jotka tarvitsemme Jeesusta”. Siihen Tukikohdan tunnuslause ”Täydellinen paikka epätäydelliselle ihmiselle” liittyykin.

”Ne ehkä jotka on tullu myöhemmin seurakuntaan ni ne näkee paremmin sinne seurakuntapiirien ulkopuolelle, että miten niitä ihmisiä ois hyvä lähestyä.”

”Lämpimästi suosittelen että opetuslapseutta mahollisimman monta nuorta, sillee että niistä tulis opetuslapsia jotka palais Jeesukselle eikä vaan ois sillee et tykkää käydä täällä. Koska ilmapiiri tulee parantuu nii paljon jos ihmiset rupee aidosti kohtaamaan ihmisiä. Kyllä ylistellään aidosti ja ollaan, se on niinku semmosta kivaa on mut vähä et kuha sä oot täällä kaukana. Vähä semmone kauemmaisfiillis siinä, et ’kivaa on ja Jeesus’, mut vähä semmone etäämpi, ’en uskalla mennä mukavuusalueen ulkopuolelle’. Pitäs niinku vaa ottaa se sana haltuun elämässä että menee ja tekee, rakkauden tähden tekee asioita ja se aito rakkaus, tulee semmonen et ei mieti mitä muut ajattelee.”

Yksi haastateltavista koki, että helluntainuoret – erityisesti helluntaiseurakunnassa kasvaneet nuoret – eivät mene riittävästi omalle epämukavuusalueelleen kohdatakseen uusia ihmisiä. Hän myönsi sen olevan vaikeaa itselleenkin, mutta näki sen yhtenä olennaisena osana uusien parempaa kotoutumista ajatellen. Mielestäni hänen ehdotuksensa on erittäin validi, sillä Tukikohdassa on yksinkertaisesti liikaa ihmisiä ainoastaan nimettyjen vapaaehtoisten kohdattaviksi. Lisäksi kaikki haastateltavat kokivat vertaisten ystävien tuen tärkeäksi: heiltä saattoi tarvittaessa kysyä, he tutustuttivat uusiin ihmisiin ja ovat olleet henkisenä ja hengellisenä tukena.

”Muistan just että ne alkuajat oli tosi vaikeita, mutta tärkeitä on just ollu ne ihmiset jotka oikeesti on tavallaa välittäny ja kulkenu mun mukana.”

”Ehkä sitte lähestyä niitä ihmisiä, ja sitte vaikka jos täällä ois niitä uusia ihmisiä tai kun on, nii sitte jutella niitten kanssa ja ehkä vähän niinku [ystävä] teki mulle, et vähä niinku alustaa sitä koko hommaa. -- Kerrottas vaikka että jos niillä olis jotai kysymyksiä ni annettais mahollisuus että kysykää niitä kysymyksiä nii me halutaan niinku tukea teitä. Et on niinku avoin ilmapiiri kysellä, tai et on joku jolta tulla kyselemään näitä asioita, mulla itelläni ne ainaki herätti tosi paljon kysymyksiä siinä alussa. Ja mulla kuitenkin oli joku jolta kysyä, se oli tosi hyvä, et jos mulla ei ois ollu ni sit mä en taas tiä että miten se koko homma ois niinku lähteny liikenteeseen, että oisinko mä ollenkaan tässä.”

”Jos tulee semmonen tilanne, Jumala päästää sut sellaseen tilanteeseen että ’kato, tossa on ihminen, näet sä se ei oo iha tuttu, se näyttää siltä et se ei tiä... mene ja juttele, toivota tervetulleeks’. -- Sillo vaikka tuntus pahalle ja ois sillee

'mutku tässä on kavereita ja ois kiva jutella' ni pitäs vaa olla sillee 'mä en tullu tänne itteni takii vaa Jeesuksen takii' ja sit mennä vaa siihe. Et se on niinku päätös, pitäs vaa pyrkii jaksamaan."

Epämukavuusalueelle meneminen ei tietenkään ole mahdollista. Seurakunta ei voi olettaa ihmisten uskaltavan joka viikko "kuolevan itselleen" ja toimivan muita ihmisiä varten. Tähän haastateltava koki ratkaisuna olevan turvautuminen Jumalalta saata-vaan voimaan ja palavaan intoon elää Jeesukselle, mitä kautta yleisen ilmapiiri muut-tuisi rohkeammaksi. Kun kaikki seurakuntalaiset kokevat uusien ihmisten kohtaami-sen ensiarvoisen tärkeänä, on vähemmän todennäköistä, että joku jäisi täysin huo-miota. Käytännön tasolla tämä voisi haastateltavan mukaan tarkoittaa esimerkiksi saarnojen sisältöjen suunnittelua aiheen ympärille sekä keskittymistä entistä enem-män opetuslapseuttamiseen, esimerkiksi soluissa.

"Jos vaikka Masalle sanoo ja rukoilee vielä Jumalalta. Tulis vaikka saarna sii-hen liittyen tänne nii siitähä sais aika hyvin, puhuttelis että aidosti tehää ja koh-dataan, näi vaikuttais jokasen elämään. Et se ei oo vaa sitä et me vähäsen an-netaan Jeesukselle vaa annetaan kaikki Jeesukselle ja pyritää siihe."

6.4 Tulosten jalkauttaminen

Tässä kohtaa haluan painottaa, että edellä esiin tuomani asiat ovat ainoastaan ehdo-tuksia. Jos olisin tehnyt kehittävän tutkimuksen, olisin työssäni hyödyntänyt kehittä-mismenetelmiä esimerkiksi järjestämällä työpajan seurakunnan työntekijöille ja vas-tuushenkilöille. Tämän tutkimuksen pääasia ovat kuitenkin haastatteluiden avulla talti-oidut kokemukset, ja ne ovat jalkautettavaksi tarkoitettu tulos. Ne konkreettiset ehdo-tukset, joita yllä jaan, ovat tarkoitettu alustukseksi tulevaisuuden kehitystyölle.

Käytännössä jalkauttaminen alkaa keskustelusta seurakunnan nuorisopastori Jani-Matti Korpelan kanssa. Hän on myös opinnäytetyön ohjaaja, joten hän on ollut mu-kana prosessissa alusta saakka. Tilaajana hänellä on myös jo olemassa halu kehittä-mistä toimintaa, jolloin minun ei todennäköisesti tarvitse perustella kehittämisen tarpeita hänelle. Tarve perustelemiselle voi olla edessä, jos kehitysehdotuksia käydään nuo-risopastorin aloitteesta läpi nuorisotyöstä ja viestinnästä vastaavien vapaaehtoisten ja mahdollisesti myös muiden pastoreiden kanssa.

Olen myös itse suunnitellut jatkavani seurakunnan palvelutiimeissä, erityisesti Tuki-kohtia koordinoivassa tukitiimissä. Tietenkään en voi tulla omine ideoineni vaikuttamaan tiimin toimintaan radikaalisti, mutta mikäli seurakunnan nuorisopastori ja muut tiimin jäsenet suovat, olisin mielelläni vaikuttamassa seurakunnan toimintamuotoihin ja myös seurakuntakulttuuriin sisältä päin.

Tekemieni huomioiden jalkauttaminen ei välttämättä tule olemaan helppoa. Erityisesti seurakuntakulttuuriin vaikuttaminen on haastavaa, kuten missä tahansa yhteisössä, sillä osa haastateltavien esiin tuomista asioista voi olla raskasta kuulla. Lisäksi isossa organisaatiossa kehittämisehdotuksia ei voida eikä kannatakaan noin vain käynnistää, ja karismaattisissa liikkeissä on yleensä myös tapana rukoilla asioiden puolesta ja pyytää Jumalan johdatusta asiaan. Päätöksiä ei haluta tehdä hätiköiden.

7 TYÖN ARVIOINTI

Joitakin työn arviointiin liittyviä asioita olen jo tuonut ilmi aiemmassa tekstissä. Esimerkiksi haastatteluprosessissa tekemäni virheet avasin jo aiemmin. Niiden vaikutusta työn onnistumiseen on vaikeaa arvioida, mutta uskoisin kuitenkin tulosten olevan hyvin samansuuntaisia virheistä huolimatta. Havainnoinnin suhteen minun olisi kannattanut kirjoittaa havaintojani aktiivisemmin ylös, jotta havainnon syntytilanne olisi jäänyt paremmin mieleen.

Työn taustalla on nuorisotyölle yhteisen arvopohjan lisäksi vahvasti kristilliset arvot. Opinnäytetyöprosessin ajan olen paininut aiheen relevanttiuden kanssa suhteessa kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelmaan. Onko työlläni suurempaa merkitystä koko ammattialalle? Onko sillä merkitystä myöskään muille kristillisille toimijoille, sillä jokainen seurakunta on niin omannäköisensä ja painii eri haasteiden kanssa? Myös tietoperustan validiutta olen pohtinut matkan varrella. Helluntaiseurakuntien tekemästä nuorisotyöstä ei ole paljoa tutkittua tietoa, ja vielä vähemmän juuri

tähän aiheeseen liittyen. Osa tietoperustasta liittyy selkeästi nuorisotyöhön ja on koko ammattialan kannalta merkittävää, mutta osa on puolestaan vahvasti teologista.

Voidaan myös pohtia, onko minun mahdollista tarkkailla toimintaa riittävästi ulkopuolisena tutkijana. Olen ollut seurakunnan toiminnassa mukana nelisen vuotta, ja minulle mukanaolo on tarkoittanut lähes viikoittaista osallistumista sekä tapahtumiin että palvelutiimeihin ja päivittäistä yhteyttä seurakuntalaisten kanssa. Onko minun mahdollista tehdä millään tavalla objektiivisia havaintoja? Osaanko avata kristinuskoon liittyviä käsitteitä niin, että kuka tahansa voi ne ymmärtää?

Loppujen lopuksi olen kuitenkin mielestäni onnistunut täyttämään tilaajan työlle asettamia toiveita. Työ on ensimmäisiä Jyväskylän helluntaiseurakunnasta tehtyjä tutkimuksia, ja tulevan vuoden aikana on valmistumassa myös kaksi lisää. Haastattelut ovat olleet itselleni ja työlle todella mielenkiintoisia ja antoisia, ja uskon niistä olevan apua seurakunnan kehittämisessä tulevaisuudessa. Lisäksi uskon prosessin olleen antoisa myös haastateltaville, sillä uutena seurakuntaan mukaan tulleet ihmiset eivät kovin usein pääse puhumaan kokemuksistaan avoimesti.

8 LOPUKSI

Jyväskylän helluntaiseurakunnan nuorisotyön toimintaympäristö on korkeakoulupainotteinen, nuorivaltainen ja suomalaisittain suuri kaupunki, jossa toimii useita muitakin nuorisotyötä ja myös kristillistä nuorisotyötä tekeviä tahoja. Seurakunnan nuortentoiminnot kilpailevat useiden muiden toimijoiden kanssa, mutta esimerkiksi Tukikohtajumalanpalvelus erottuu muusta tarjonnasta isolla osallistujamäärällään. Iso osallistujamäärä edesauttaa saavutettavuutta, mutta vaikeuttaa osallisuutta ja sitoutumista.

Seurakunnan toimintamuotoihin karismaattisen seurakuntakontekstin ulkopuolelta viime aikoina mukaan tulleiden nuorten kokemukset ovat pääsääntöisesti oikein positiivisia. Positiiviset kokemukset juontavat juurensa pääasiassa nuorten ystäväpiirin tekemään tutustuttamiseen ja kannustamiseen, mikä toki tarkoittaa hyvää yhteisvas-

tuullista ilmapiiriä sekä onnistunutta alkua opetuslapseuttamisen prosessiin. Seurakunnan toimintamuodot ja yleinen seurakuntakulttuuri kaipaavat kuitenkin pitkäjänteistä kehittämistä, jotta uutena mukaan tulleet nuoret kokisivat alusta asti voivansa tulla osaksi seurakuntaa ja tutustua uusiin ihmisiin.

Saavutettavuuden, osallisuuden ja sitoutumisen edistämiseen tähtäävät kehitysehdotukset kohdistuvat ennen kaikkea uusina mukaan tulleiden nuorten huomioimiseen – sekä toimintamuotojen suunnittelun ja toteutuksen, että seurakuntakulttuurin tasolla. Kehitysehdotusten tavoitteena on antaa materiaalia ja alustavia ideoita sellaisten toimintamuotojen ja sellaisen seurakuntakulttuurin kehittämiseksi, jossa uusien huomioiminen olisi toimintaan sisäänrakennettua ja kaikkien yhteinen tehtävä. Myös seurakunnan ulkoiseen viestintään on tulevaisuudessa syytä kiinnittää enemmän huomiota: aktiivinen näkyminen paikkakunnalla lisää seurakunnan toiminnan tunnettuutta ja antaa siitä todenmukaisemman kuvan, kuin helluntailaisista yleisesti ottaen on.

Jyväskylän helluntaiseurakunnassa ja sen nuorisotyössä riittää vielä paljon tutkittavaa, ja kaksi muuta opinnäytetyötä onkin valmistumassa tulevan vuoden aikana. Kontekstualisoinnin mahdollistamiseksi olisi järkevää tehdä vielä syvällisempää analyysiä Jyväskylästä, suomalaisesta yhteiskunnasta ja niistä asioista, joita evankeliumista olisi syytä tässä ja nyt nostaa Jyväskylän nuorten saavuttamiseksi. Nuorisotyön kehittämiseksi olisi myös syytä tutkia niiden nuorten kokemuksia, jotka ovat syystä tai toisesta siirtyneet toiseen seurakuntaan tai jopa jättäytyneet kokonaan kristillisestä toiminnasta pois.

Tämän tutkimuksen pohjalta olisi myös kiinnostavaa vertailla toisesta karismaattisesta seurakunnasta Jyväskylän helluntaiseurakuntaan tulleiden nuorten kokemuksia. Saman tutkimuksen voisi myös vertauksen vuoksi toteuttaa jossain toisessa Jyväskylän karismaattisessa seurakunnassa – mahdollisia eroavaisuuksia esiintyessä voitaisiin tarvittaessa kehittää sekä helluntaiseurakunnan että Jyväskylän muiden kristillisten toimijoiden kehittämiseksi. Työn taustalla on kuitenkin kaikkia kristittyjä koskeva lähetyskäsky – ei ainoastaan Jyväskylän helluntaiseurakuntaa.

LÄHTEET

- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 8. painos. Tampere: Vastapaino.
- Evangelical Alliance 2015. Building tomorrow's Church today. The views and experiences of young adults in the UK Church. Viitattu 28.3.2017: <http://www.eauk.org/church/one-people-commission/upload/Building-tomorrow-s-Church-today-PDF.pdf>.
- Helluntaiherätys 2017. Helluntaiherätys sai alkunsa helluntaikokemuksesta. Internet-sivut. Viitattu 17.3.2017: <http://www.helluntaiseurakunnat.fi/helluntaiheratys/historia>.
- Jyväskylän ammattiopisto 2017. Internet-sivut. Viitattu 4.5.2017: <https://www.jao.fi/fi/Jyvaskylan-ammattiopisto>.
- Jyväskylän helluntaiseurakunta 2017. Internet-sivut. Viitattu 29.3.2017: <http://www.jklhelluntaisrk.fi/>.
- Jyväskylän lukiokoulutus 2017. Internet-sivut. Viitattu 15.4.2017: <https://www.jao.fi/fi/Jyvaskylan-lukiokoulutus>.
- Jyväskylän seurakunta 2017. Jyväskylän seurakunnan nuoret. Internet-sivut. Viitattu 27.3.2017: <http://www.jyvaskylanseurakunnannuoret.fi/>.
- Jämsén, Arja & Pyykkönen, Anne (toim.) 2014. oSallisuuden jäljillä. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry. Viitattu 28.3.2017: <http://www.jelli.fi/lataukset/2014/05/oSallisuuden-j%C3%A4ljill%C3%A4-verkkoversio-pakattuna-16052014.pdf>.
- Keller, Timothy 2012. Centre Church. Doing Balanced, Gospel-Centered Ministry in Your City. Zondervan.
- Korpela, Jani-Matti 2016a. Visiointia. Seurakunnan vapaaehtoisten Kick off-päivän luentomateriaali. 12.9.2016. Jyväskylän helluntaiseurakunta.
- Korpela, Jani-Matti 2016b. Opetuslapseus ja moninkertaistuminen. Solunjohtajien brunssin luentomateriaali. 10.12.2016. Jyväskylän helluntaiseurakunta.
- Korpela, Jani-Matti 2017. Helluntailaisuus. Seurakunnan esittelyn luentomateriaali. 6.2.2017. Jyväskylän helluntaiseurakunta.
- Kulttuuria kaikille 2017. Sosiaalinen saavutettavuus. Internet-sivut. Viitattu 31.3.2017: http://www.kulttuuriakaikille.info/saavutettavuus_mita_on_saavutettavuus_sosiaalinen_saavutettavuus.
- Latvus, Kari 2017. Kontekstuaalinen raamatuntulkinta. Eksegetiikan menetelmien oppimisympäristö. Helsingin yliopisto. Viitattu 29.3.2017: <http://www.helsinki.fi/teol/pro/emo/tarkastelutapoja/kulttuurivaikutus2.html>.
- Launonen, Pekka 2008. Kirkon nuorisotyö – hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteyden teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. 2. painos. Helsinki: Hakapaino Oy. 78-89.

- Marttila, Pentti 2005. Evankeliumin kontekstualisointi uudessa kulttuurissa – Miten saavuttaa ihmiset evankeliumilla vieraassa kulttuurissa. Opetus STI:ssä 15.4.2005. Viitattu 29.3.2017: <http://www.sti.fi/luennot/files/PM150405.pdf>.
- More than dance 2017. Jyväskylän kristillinen tanssikoulu. Internet-sivut. Viitattu 10.4.2017: <https://kristillinentanssikoulu.fi/>.
- Myllyniemi, Sami 2016 (toim.). Katse tulevaisuudessa. Nuorisobarometri 2016. Opetus- ja kulttuuriministeriö & Valtion nuorisoneuvosto & Nuorisotutkimusverkosto. Viitattu 13.3.2017: https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2017/03/Nuorisobarometri_2016_WEB.pdf.
- Nieminen, Juha 2008. Vastavoiman hahmo – nuorisotyön yleiset tehtävät, oppimisympäristöt ja eetos. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.). Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 76. 2. painos. Helsinki: Hakapaino Oy. 21-43.
- Nivala, Elina & Ryytänen, Sanna 2013. Kohti sosiaalipedagogista osallisuuden ideaalia. Viitattu 28.3.2017: [http://www2.uef.fi/documents/1381035/2330652/NivalaRyytänen2013.pdf](http://www2.uef.fi/documents/1381035/2330652/NivalaRyyta%20nen2013.pdf)
- Nuorten Jyväskylä 2017. Internet-sivut. Viitattu 2.4.2017: <http://www.nuortenlaturi.fi/>.
- Näky 2019 -strategia 2017. Jyväskylän helluntaiseurakunnan strategia 2017-2019. Viitattu 29.3.2017: <http://www.jkhelluntaiskirkko.fi/blog/2017/03/26/naky2019-julkaistu/>.
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 27.4.2017: <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>.
- Salo, Outi 2012. Viestintää kaikille. Saavutettavan viestinnän opas kulttuuritoimijoille. Kulttuuria kaikille -palvelu. Viitattu 17.3.2017: http://www.kulttuuriakaikille.fi/doc/tietopaketti_ja_opaat/Viestintaa_kaikille_Saavutettavan_viestinnan_opas_kulttuuritoimijoille.pdf.
- Siitonen, Juha 1999. Voimaantumisteorian perusteiden hahmottelua. Oulun opettajankoulutuslaitos. Viitattu 28.3.2017: <http://jultika.oulu.fi/files/isbn951425340X.pdf>.
- Suomen evankelisluterilainen kirkko 2017. Seurakunnat tilastoivat työtään. Internet-sivut. Viitattu 17.3.2017: <http://evl.fi/tietoa-kirkosta/tilastotietoa>.
- Suomen Helluntaikirkko 2017. Internet-sivut. Viitattu 28.3.2017: <http://helluntaikirkko.fi/>.
- Suomen nuorisotyön tilastot 2015. Internet-sivut. Viitattu 27.3.2017: <http://nuorisotilastot.fi/#!/fi/kunta/Asukasluku/perus/choice-1/prosentit/whiteblue/Koko%20maa/Koko%20maa/table/Mit%20kautta%20tavoitetut%20nuoret%20tulivat%20etsiv%20nuorisoty%20piiriin%3Fnull/kunta/donut/%5B%5D/viranom/%5B%5D>.
- Tedder, Samuel 2017. Opitaan ajattelemaan kontekstissa. Historiallinen konteksti. Raamatuntulkintakurssin luentomateriaali. 10.3.2017. Jyväskylän helluntaiseurakunta.
- Tieteen termipankki 2017. Internet-sivut. Viitattu 15.4.2017: http://tieteentermipankki.fi/wiki/Nimitys:psykologinen_omistajuus.

Tilastokeskus 2015. Suurimmat kunnat, 31.12.2015. Internet-sivut. Viitattu 27.3.2017: http://www.tilastokeskus.fi/tup/suoluk/suoluk_vaesto.html#suurimmatkunnat.

Unicef 2017. Sosiaalinen esteettömyys. Internet-sivut. Viitattu 31.3.2017: <https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-suomessa/mukana-2/esteettomyys--sosiaalinen-esteettomyys/>.

Uskovaiset nuoret 2017. Nuorille.fi – Kristillistä nuortentoimintaa lähellä sinua. Internet-sivut. Viitattu 31.3.2017: <http://nuorille.fi/>.

Visit Jyväskylä 2017. 10 faktaa, joita et ehkä tiennyt Jyväskylästä. Internet-sivut. Viitattu 3.4.2017: <http://visitjyvaskyla.fi/hyva-tietaa/jyvaskyla-faktaa/10-faktaa-joita-et-ehka-tiennyt-jyvaskylasta>.

Vähäkangas, Mika 2016. Tuli ja vesi: sopivatko karismaattisuus ja luterilaisuus yhteen? Teoksessa Inkala, Anna-Kaisa & Komulainen, Jyri (toim.). Armon horisontit. Huomisen luterilaisuus. Synodaalikirja 2016. Helsinki: Kirjapaja. 149-168.

Yhdenvertaisuus.fi 2017. Syrjinnästä vapaa alue. Viitattu 31.3.2017: http://www.yhdenvertaisuus.fi/kampanjat/syrjinnasta_vapaa_alue/.

LIITTEET

Liite 1.

HAASTATTELUSUUNNITELMA

Haastattelupaikka: Jyväskylän helluntaiseurakunta → voidaan hyödyntää “eläytymistä”

Haastateltavien valintakriteerit

- Ikä: 16-25 v. (alaikäiseltä saatava vanhemman suostumus!)
 - Ei aiempaa kokemusta aktiivisesta seurakunnan toiminnassa mukana olemisesta
 - (Ensimmäinen vierailu Jyväskylän helluntaiseurakunnassa: 2 vuoden sisällä)
- Kuusi haastateltavaa:
- eri ikäisiä
 - eri sukupuolta
 - kotoisin Jyväskylästä ja muualta
 - ainakin yksi luterilaiseen seurakuntaan kuulunut

Haastattelukysymykset:

HAASTATELTAVAN LÄHTÖKOHDAT

- Taustatietoa: sukupuoli, ikä, alkuperäinen kotipaikkakunta

JYVÄSKYLÄN NUORISOKENTTÄ

Tavoitteena kerätä haastateltavien suusta tietoa ja kokemuksia Jyväskylästä sekä sen kulttuurista ja kartoittaa haastateltavan taustaa.

- Mitä sinulle tulee mieleen Jyväskylästä?
- Millaista nuorisoa Jyväskylässä on?
 - Ovatko jotkut “nuorisotyylit” enemmän edustettuja kuin toiset?
 - Mitä nuoret tekevät?

ALUSTUS

Tavoitteena virittäytyä keskusteluun ja varmistaa, että puhumme samoilla käsitteillä. Lisäksi tavoitteena kartoittaa haastateltavan taustalla olevaa suhdetta kristinuskoon ja seurakuntaan.

- Käsitteiden aukipuhuminen: kristinusko, helluntailaisuus, seurakunta
- Kuuluuko perheesi kristittyyn seurakuntaan?
- Oletko käynyt kristillisissä tilaisuuksissa ennen tätä seurakuntaa? Millaisia kokemuksia sinulla on?
- Minkä ikäinen olit, kun tulit tähän seurakuntaan ensimmäisen kerran?

TEEMA 1 - JYVÄSKYLÄN HELLUNTAISEURAKUNTA

Tavoitteena taustoittaa haastateltavan ennakkokäsityksiä helluntailaisuudesta ja Jyväskylän helluntaiseurakunnasta sekä käydä läpi haastateltavan ensimmäisiä kokemuksia seurakuntaan tulemisesta.

- Mitä tiesit helluntailikkeestä etukäteen?
- Tiesitkö jotakin Jyväskylän helluntaiseurakunnasta etukäteen? Mitä?
- Miten ja milloin tulit tänne ensimmäisen kerran? Kerro omin sanoin.
 - Mitä täällä silloin tapahtui?
 - Mitä ajattelit?
 - Mikä oli sinulle tuttua?

- Mikä oli sinulle vierasta?
- Mikä sinusta tuntui?
- Mitä sen jälkeen tapahtui?
- Miksi tulit uudestaan?

TEEMA 2 - HELLARIKULTTUURI VS MUU MAAILMA

Tavoitteena löytää haastateltavan kokemia yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia seurakuntakulttuurin ja muun maailman välillä.

- Millaiseksi kuvailisit helluntaiseurakunnan nuorisokulttuuria?
 - Mitä tehdään?
 - Miten puhutaan?
 - Millaista musiikkia soitetaan?
 - Miten pukeudutaan?
 - Millainen merkitys sukupuolella on?
 - Oletko huomannut Tukarissa "inside-juttuja"?
- Miltä seurakuntakulttuuri on sinusta tuntunut?
 - Mikä on tuntunut tutulta?
 - Mikä on tuntunut vieraalta?
- Millainen helluntaiseurakunnan nuorisokulttuuri on verrattuna ympäröivään yhteiskuntaan?

TEEMA 3 - OSALLISUUS JA SITOUTUMINEN TOIMINTAAN

Tavoitteena taustoittaa haastateltavan nykyistä kokemusta seurakunnasta sekä löytää asioita, jotka ovat vaikuttaneet joko positiivisesti tai negatiivisesti haastateltavan osallisuuden kokemukseen ja seurakuntaan sitoutumiseen.

- Kuulutko nykyään tähän seurakuntaan? Jos et, niin kuulutko johonkin muuhun?
- Kuinka usein osallistunut Jyväskylän helluntaiseurakunnan toimintaan?
 - Mihin toimintamuotoihin osallistut?
- Oletko tutustunut uusiin ihmisiin seurakunnassa? Miten?
- Oletko palvelutiimissä tai solussa? Miksi?
 - Jos olet, niin missä?
 - Miltä tiimissä/solussa mukana oleminen tuntuu?
- Oletko tavannut muita kuin oman ikäisiä seurakuntalaisia? Miltä se tuntui?

LOPUKSI

- **Miten seurakunta on vastannut ennakkokäsityksiäsi?**
- **Mitä seurakunta voisi tehdä toisin?**